

Emajlirac

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA TOVARNE EMAJLIRANE POSODE

PRIPOMBE NA OSNUTEK PRAVILNIKA O NOTRANJI ORGANIZACIJI

Rok za dajanje pripomb na objavljeni osnutek pravilnika o notranji organizaciji je potekel. Vse pripombe je pregledala komisija, ki je sestavljala pravilnik ter dala svoje mišljenje upravnemu odboru. Na seji dne 14. 5. 1965 je upravni odbor zavzel svoje stališče glede pripomb ter sprejel dokončno osnutek besedila pravilnika o notranji organizaciji, katerega bo predložil centralnemu delavskemu svetu v razpravo in potrditev. Na prihodnji seji bo centralni delavski svet odločal o tem pravilniku in izrekel dokončno besedo.

Upravni odbor se ni strinjal z vsemi predlogi v pripombah ter je bil mišljenja, da naj se v osnutek pravilnika vnesejo le nekatere spremembe, ki so utemeljene.

Naziv poslovne enote »prilava proizvodnje« se preimenuje v »tehnične pripravljalne službe«, s čimer je dan poudarek že v samem nazivu, da gre za tehnično pripravo proizvodnje.

Naziv »vzdrževalne službe in energetske naprave« je spremeniti in glasi »služba za vzdr-

ževanje in energetska oskrba«, oddelek »energetske naprave« pa se preimenuje v »oddelek za energetska oskrba«. Služba za vzdrževanje in energetska oskrba je samo zaradi potrebe koordinirane priprave pogojev za proizvodnjo vključena v sektor »tehnične pripravljalne službe«, ima pa zaradi svoje pomembnosti in obsega dela enak položaj ali rang kot proizvodni obrati.

Ni pa osvojen predlog spremembe naziva in ranga pri skupini »orodna služba s skla-

O odpuščanju delavcev ni bilo govora

IZJAVA GLAVNEGA DIREKTORJA ING. LOJZETA ILGA

V zvezi z zadnjimi gospodarskimi ukrepi so bile nekatere delovne organizacije prisiljene poseči po najskrajnejših sredstvih; tudi z zmanjšanjem števila zaposlenih so skušale reševati svoj gospodarski položaj. Nepoučeni so celo govorili, da se bomo tega ukrepa oprijeli tudi mi in so v tej zvezi navajali konkretno »število delavcev, ki bodo odpuščeni«.

Da gre za povsem neutemeljene in izmišljene govorice, o tem ni dvoma. Navzlic temu smo pa naprosili glavnega direktorja inženirja Lojzeta Ilga za kratko izjavo.

Restrikcije v gospodarstvu, pa najsi bodo pri investicijski in splošni potrošnji ter kreditih ali kjerkoli, bo čutilo in čuti tudi naše podjetje. V tej zvezi so vodstvo podjetja in organi upravljanja sprejeli nekaj nujnih ukrepov. Med temi je tudi ta, da za lefos planirano število delovne sile malenkostno zmanjšamo predvsem zato, ker je planiran okvir preširok. Vendar v nobenem primeru ne gre za odpuščanje zaposlenih delavcev, marveč za to, da na tistih delovnih mestih, kjer kdo zapusti podjetje in ne obstaja nujna potreba po nadomestitvi, tistega delovnega mesta ne zasedemo z novim delavcem. Gre torej za docela naravno fluktuacijo, pri kateri pa upoštevamo glede nadomestitve dejansko potrebo, pogojeno s produkcijskimi in tržnimi pogoji.

Razen tega bi hotel poudariti, da je naš osnovni cilj zagotoviti vsem zaposlenim delo še v prihodnje in vsaj na nivoju osebnih dohodkov prvega tromesečja. Večkrat smo že ugotavljali, da je najbolj zanesljivo sredstvo, ki bo zagotovilo dvig osebnih dohodkov, povečana produktivnost in gospodarnost na vsakem koraku. Ko bo ta miselnost dejansko prodrla v zavest in delo vsakega posameznika, tedaj nam ne bo treba skrbeti za prihodnost.

Ob koncu bi pripomnil, da odpuščali bomo, in sicer tiste, ki ne bodo mogli razumeti, da je tudi disciplina eden od pogojev dobrega gospodarjenja, ki bodo hoteli živeti na račun svojih sodelavcev. Zastran teh odpuštov pa od dobrih delavcev ne bo očitkov, saj bi bili povsem neutemeljeni.

diščem« v »oddelek orodna služba« in »centralno orodno skladišče«, ker ta služba nima v našem podjetju takšnega obsega kot v nekaterih drugih večjih podjetjih in ni potrebno, da bi bila oddelek. Tudi nima podrejenih skupin ter zajema razen tega samo rezilna in vlečna orodja.

Že med sestavljanjem osnutka in organizacijske sheme je bilo veliko razpravljanja o dekor oddelku; ali naj bi bil samostojna delavnica ali pa samo oddelek v okviru emajlirnice. Odločeno je, naj ostane dekor oddelek še naprej oddelek, le s to razliko, da je neposredno podrejen vodji obrata emajliranih, pocinkanih in alu izdelkov, ne pa vodji emajlirnice.

(Nadaljevanje na 16. strani)

Za dobro volilno udeležbo so delavke in delavci izrazili zaupanje centralnemu delavskemu svetu

S SEJE OBČINSKE SKUPŠČINE V CELJU

Neurejene urbanistične probleme čimprej urediti

ZDRAVSTVENO SLUŽBO ŠE BOLJ PRIBLIZATI LJUDEM

Za zadnjo sejo občinske skupščine v Celju bi lahko rekli, da je bila zelo pestra po vsebini ter živahna in kritična po razpravi.

Najprej so odborniki poslušali poročilo o problematiki zdravstvene službe v celjski občini, ki ga je podal direktor zdravstvenega doma v Celju dr. Janez Lovšin. Razveseljiva je bila ugotovitev, da je bilo lani le 8 mrtvorojenih otrok, kar pomeni, da je na 100 živorojenih odpadlo komaj 0,83 mrtvorojenih. Tudi umrljivost dojenčkov je zelo minimalna in se glede tega lahko primerjamo s skandinavskimi deželami.

Lani je bilo opravljeno v celjskem zdravstvenem domu 650.040 raznih zdravstvenih storitev. V teh zdravstvenih ustanovah in ambulantah na področju celjske občine je bilo opravljeno lani nad 1 milijon raznih zdravstvenih storitev.

Aktivni zavarovanci so lani najbolj bolevali na boleznih dihal in prehladnih obolenjih. Zaradi teh bolezni je bolevalo 8.243 zavarovancev in je bilo izgubljenih 77.296 delovnih dni. Sledile so poškodbe izven dela. Zaradi njih je bolevalo 3.420 zavarovancev in bilo izgubljenih 56.508 delovnih dni. Na tretjem mestu so poškodbe pri delu, nato sledijo boleznimi prebavil in jeter, sklepnim revmatizem, infekcije kože in podkožja, živčne in duševne motnje ter boleznimi srca in ožilja.

Tako je lani bolevalo 32.155 zavarovancev, zaradi česar je bilo izgubljenih 589.726 delovnih dni. Izostanki z dela so bili najvišji v kovinski industriji, nato sledi barvna in na tretjem mestu je tekstilna industrija.

V razpravi so odborniki opozorili, da bo treba izboljšati zdravstveno službo v obrobni predelih občine, še posebej pa v Štorah in Vojniku, kjer ni dovolj zdravstvenega kadra in prostorov za opravljanje zdravniške službe. Zavezali so se tudi za boljšo organizacijo zdravstvenih služb v manjših delovnih kolektivih, kjer ni obratnih ambulant, v hribovitih predelih občine ter pri šoloobveznih otrocih na podeželju.

Na seji so sprejeli več odlokov, ki sta jih predlagala komisija za programiranje in financiranje ter svet za notranjo politiko in splošne zadeve. Skupščina je sprejela odlok o sodnih taksah, odlok o uprav-

nih taksah, odlok o vozni olajšavih šoloobveznih otrok, odlok o zaključitvi računa občinskih skladov, odlok o delovnem času upravnih organov ter odlok o samoupravnih pravicah delovnih ljudi v upravnih organih.

Zelo živahna in kritična razprava se je razvila, ko so obravnavali odlok o ureditvenem načrtu za Ostrožno. Odborniki so menili, da je vrsta vprašanj na področju komunalne in urbanistične dejavnosti, ki niso urejena. V nekaterih stvareh pri gradnji hiš je nastala že prava zmeda. Občani npr. še danes ne vedo, kakšen je komunalni prispevek, čeprav so že začeli graditi. To je tem bolj graje vredno, so menili odborniki, ker obstaja vrsta institucij, ki bi morale te stvari urediti, pa doslej še niso urejene.

Ker je med občani zaradi tega precej vroče krvi in ker tako stanje meče slabo luč na občinsko skupščino, katere ena poglavitnih nalog je prav skrb za komunalno izgradnjo, so odborniki sprejeli sklep, da bodo ustrezne strokovne službe do prihodnje seje vse te stvari raz-

čistile, nakar bo občinska skupščina zavzela jasno stališče glede organizacije poslovanja na tem področju. Pri tem so odborniki poudarili, da to ni le celjski specifični problem, ampak so podobne dejavnosti tudi v ostalih mestnih občinah kot npr. v Mariboru in Ljubljani. Vendar ne kaže, da bi zaradi neurejenosti na tem področju trpel ugled občinske skupščine, ki sicer zelo v redu dela.

Na seji so odborniki dali soglasje tudi na statute nekaterih delovnih organizacij s področja družbenih služb, ki jih je potrdila občinska komisija za izgradnjo statutarne sistema. Razen tega so sprejeli odlok o soglasju k ustanovitvi 17 krajevnih skupnosti. Pri tem so poudarili, da je treba zlasti pri mestnih krajevnih skupnostih paziti, da se ne bi razbohotila administracija. Predvsem je treba dati poudarka vsebini dela in temu načelu tudi prilagoditi financiranje krajevnih skupnosti. Odlok predvideva tudi, da so krajevne skupnosti dolžne v 3 mesecih sprejeti svoje statute.

—tm

Nova imenovanja

Na zadnji seji občinske skupščine v Celju je bil imenovan za direktorja banke v Celju Peter Šprajc, diplomiran ekonomist. Za direktorja občinskega sklada za šolstvo je bil imenovan Vojko Simončič.

Za inšpektorje pri cejski občinski skupščini so bili imenovani:

dr. Anton Kovač za veterinarskega inšpektorja, ing. Aleksander Bukanovsky za gradbenega inšpektorja ter za časnega elektroenergetskega inšpektorja. Pavle Javornik za komunalnega inšpektorja, Ivan Mravlje za tržnega inšpektorja, inž. Marija Stiplovšek za gozdarskega inšpektorja.

Razen tega so na seji občinske skupščine imenovali še 3 odbornike, ki bodo poleg dosedanjih opravljali poročne obrede na sedežu občine. To so odborniki Bogdan Šnabl, Bruno Hartman in Cveto Pelko.

RAZVOJ SERVISNE DEJAVNOSTI

Svet za terciarno gospodarstvo pri občinski skupščini v Celju je na eni svojih zadnjih sej sprejel nekaj koristnih priporočil. Ker bodo zanimala gotovo širši krog občanov, vanejša med njimi navajamo v skrajšani obliki.

Za razvoj servisne dejavnosti radio in elektro stroke naj bodo odgovorna tudi trgovska podjetja »Tehnomercator«, »Center« in »Elektrotéhna«, ki prodajajo televizorje, radio aparate, gospodinjne in razne druge električne stroje.

ČIM VEČ PROSTOROV ZA TERCIALNO DEJAVNOST

Ob priliki sproščenja upravnih prostorov (ukinitve vseh okrajnih institucij in gospodarske zbornice) bi bilo potrebno z raznimi preselitvami pridobiti čim več poslovnih prostorov za terciarno dejavnost.

RAZVOJ PODJETJA »FINOMEHANIKA«

Nadaljnji razvoj obrtnega podjetja »Finomehanika« je odvisen predvsem od sposobnosti in solidnosti delovnega kolektiva.

GLOBUS

Delež kovinsko-predelovalne industrije v bruto produktu DR Nemčije znaša že 36 odstotkov, medtem ko ta industrijska panoga pokriva že 57 odstotkov celotnega izvoza te države. Po glavi prebivalstva zavzema vzhodnonemški izvoz kovinsko-predelovalne industrije že četrto mesto v svetu, v kemični industriji pa celo tretje mesto v svetu za ZDA in Francijo. Pri tem ima lahka kovinska industrija, ki izdeluje v glavnem izdelke široke potrošnje, že 22 odstotni delež v bruto produktu te socialistične države.

Japonska, danes država s 100 milijoni prebivalcev, je v zadnjih desetih letih povečala proizvodnjo kar za 9,5 odstotka (v primerjavi s 3,3 % rasti v ZDA in 4,3 % rasti v Franciji). Na področju proizvodnje jekla se Japonska danes uvršča že na tretje mesto v svetu (za ZDA in SZ), v izgradnji ladij pa zavzema že prvo mesto (od leta 1956 dalje). Po številu velikega ladjevja prav tako prednjači v svetu. Japonski izvoz počiva dandanes ne samo na izvozu ladij in jekla, ampak zlasti še v fotografskih in filmskih aparatih, radijskih sprejemnikih, televizorjih, izdelkih iz plastičnih mas in iz umetnih vlaken. Veliki uspehi v izvozu so posledica relativno nizkih osebnih dohodkov v primerjavi z drugimi razvitimi državami v svetu. Povprečni zaslužek kvalificiranega delavca na Japonskem znaša mesečno 82.500 dinarjev, pri čemer pa žene zaslužijo v povprečju polovico manj. Japonska industrija zaposluje blizu 40 odstotkov žena. Občudovanja vrednim rezultatom gospodarstva botruje mentaliteta Japoncev, ki so spoznali, da je napredek mogoč samo ob hitri rasti produktivnosti in nizkih proizvodnih stroških; pri vsem tem pa spretno izkoriščajo zakoreninjene nagibe Japoncev v pogledu marljivosti, sposobnosti razvijanja inteligence in neprestanega izobraževanja. Medtem ko so prva leta po totalno izgubljeni vojni v glavnem samo kopirali inozemske izdelke, že nekaj let dosega izredne rezultate v lastnih razvojnih laboratorijih, institutih, raziskovalnih centrih itd. Znano je, da je japonska barvna televizija najboljše na svetu.

HOTEL CELEIA ZOPET NA RESETU

Na Inicijato sindikalnega odbora storitvenih dejavnosti je bil pred kratkim razgovor z zastopniki hotela Celeia, zastopniki občinske skupščine in predsedstva občinskega sindikalnega sveta. Obravnavali so težaven položaj tega gostinskega kolektiva. Po zaključnem računu za leto 1964 izkazuje hotel čez 30 milijonov din izgube, ki še danes ni povsem pokrita in znaša okrog 10 milijonov dinarjev.

Ker pa je delovna skupnost hotela brez vednosti občinske skupščine, ki pokriva izgubo, zvišala osebne dohodke linearno na zaposlenega po 7.000 din mesečno, ni hotela Narodna banka izplačati osebni dohodek za marec. To je dalo povod, da je kolektiv pričel iskati pomoč pri občinskem odboru sindikata delavcev storitvenih dejavnosti.

Vse kaže, da se položaj v tej delovni organizaciji ne bo bistveno popravil, tudi če bi odpravili vse pomanjkljivosti subjektivne narave. Rešitev tega problema bo zelo težka in ker se tega zavedajo vsi odgovorni v komuni, je bil sprejet zaključek, naj posebna komisija pregleda poslovanje ter predlaga občinski skupščini ustreza priporočila.

Začasno je Narodna banka nakazala tej delovni organizaciji osebne dohodke, ki so se v obliki akontacije izplačevali dosedaj (brez omenjenega linearnega povišanja). Tudi letos iz meseca v mesec nastaja precejšnja izguba in bo rešitev precej težavna, zlasti ker primanjkuje sredstev v skladih in proračunu občine.

Novi člani centralnega delavskega sveta zatrjujejo:

Posvetovali se bomo s sodelavci

Na volitvah članov centralnega delavskega sveta dne 15. maja 1965 so bili izvoljeni naslednji člani CDS: ing. Mirko Jančigaj, Stane Dvoršak, Milan Kavčič, Pavel Goričan, Stane Dolenc, Jože Koštomaj, Miha Zavšek, Jože Cander, Marija Koželj, Jože Centrih, Stan-ko Turnšek, Jože Jutršek, Rudi Slokar, Jožica Višnar, Antonija Skrubelj, Zofija Dereani, Stane Hrovat, Ludvik Muhovec, Anton Remus, Stefan Ravnjak, Ervin Belak, Edi Suholežnik, Ivan Lukman, Erih Šalekar, Vili Končan, Mirko Doberšek, Mirko Polutnik, Peter Videnšek, Ivan Cendak, Marjan Zgank, Marjan Rejc, Franc Berginc, Anton Bornšek, Pavla Ravbar, Ivan Pepel in Anton Gajšek.

Izvoljenih je bilo osemindeset novih članov CDS, ker je prav tolikim potekla enoletna mandatna doba. V centralnem delavskem svetu je ostalo dvainštirideset članov z dvoletno mandatno dobo. Tem poteče mandatna doba prihodnje leto.

Ker nas je zanimalo, kako se nameravajo novi člani udeleževati v CDS, smo prosili nekatere za kratek intervju.

Marija Koželj

V tovarni sem zaposlena že dolga leta. Vodim gospodinjski krožek pri društvu Ljudske tehnike, poleg tega pa sem že več let vaditeljica pri TVD »Partizan« v Gamberju. Na zadnjih volitvah sem bila izvoljena za odbornika občinske skupščine v Celju, sedaj pa v centralni delavski svet tovarne. Dela imam kar dovolj, pa bo že šlo, saj sem delati vajena.

Kot članica centralnega delavskega sveta si bom prizadevala, da bom dojela celotno problematiko podjetja in bom delovala v smislu celovitosti.

Mislim, da je potrebno, da se pred zasedanji centralnega delavskega sveta posvetujem s svojimi sodelavci o vseh gospodarskih vprašanjih, ki bodo na dnevnem redu.

Erih Šalekar

Srečal sem ga nasmejanega v obratni pisarni emajlirnice. Bil je dobre volje

in je takoj pristal na kratek intervju. Tole mi je povedal:

»Že dolgo je, kar sem v tovarni. Celih 25 let. Funkcij sem imel že precej. Že od leta 1947 sem član Ljudske tehnike, bil sem že večkrat izvoljen v organe delavskega samoupravljanja. Kot član centralnega delavskega sveta si bom prizadeval prispevati čim več za skupne interese podjetja. S svojimi sodelavci se bom posvetoval pred zasedanji CDS in jim tudi po zasedanjih povedal, kaj in o čem je CDS sklepal. Mislim, da je bilo tako obveščanje na zelo šibkih nogah. To bo treba popraviti. Po mojem mišljenju bomo morali mnogo več za dobro organizacijo dela in odpraviti pojave birokracije, kjer se le da. So primeri, ko je treba za izvršitev nekega dela šest pisemenih nalogov. Take stvari bo treba pogledati in poenostaviti.

Mislim, da pri CDS ni potrebno toliko komisij. Imamo strokovne službe, ki lahko pripravijo vse, kar je potrebno za razpravo na

CDS. Te so odgovorne vodstvu podjetja za svoje delo, vodstvo pa organom delavskega samoupravljanja. Klasično delo po komisijah je preživelo z decentralizacijo samoupravljanja, ker se s tem zmanjšuje odgovornost strokovnih služb, ki odgovornost za neko strokovno delo kaj rade prenesejo na komisije.

Miha Zavšek

Našel sem ga v njegovi delavnici pri delu. Pogledal me je nekam postrani, ko sem mu povedal kaj nameravam. Naš Miha ni rad popularen. Sicer pa sam ne ve, da ga je napravilo zelo popularnega njegovo nesebično in požrtvovalno dolgoletno delo v vseh množičnih organizacijah na terenu Gamberje. Bil je že mnogokrat izvoljen v organe delavskega samoupravljanja. Tudi v upravni odbor je bil izvoljen že trikrat. Tudi za racionalizacijo se zavzema in jih je že večkrat predložil. Mnoge so bile osvojene. Za svoje požrtvovalno delo v

tovarni je bil tudi odlikovan.

Povedal mi je tole: »Mislim, da mora biti član CDS dober upravljaec in dober gospodar. Kar se mene tiče, se zanimam in se bom zanimal za vso gospodarsko problematiko in našel ugodne oblike dela s svojimi sodelavci.

Mislim, da dajemo premajhen pomen racionalizacijam. Nagrajevanje za to bi moralo biti bolj stimulativno. Želim, da se to popravi.

Edi Suholežnik

V delavski svet sem izvoljen prvič. Znal bom opravičiti zaupanje mojih tovarišev. V našem oddelku bi bilo potrebno čimprej normirati delo pri strojih. Sedaj so namreč stroji še v poskusni dobi. S postavitvijo še dveh strojev bo delovni proces v našem oddelku docela urejen. To je zlasti važno za začetek proizvodnje radiatorjev po JUS-u. Delam pri varjenju. Želim se strokovno izpopolniti pa tudi članstvo v CDS bo zame dobra šola.

E. Ječič

O sodobnih metodah stroškovnega računovodstva

Povzetek s simpozija

Povojni gospodarski razvoj, ki je bil v pretežni meri ekstenziven, kar tudi vedno bolj spoznavamo, je dosegel stopnjo, ko ga je treba zamenjati z intenzivnim gospodarskim razvojem. Nujne so kvalitativne spremembe, na katere pa smo v veliki meri organizacijsko nepripravljeni.

Ukrepi, ki smo jih sprejeli na področju ekonomske politike ter naša odločilna zahteva po stabilizaciji gospodarstva, postavlja naše delovne organizacije v nove institucionalne pogoje gospodarjenja. Delovni kolektivi se bodo nujno morali ob pogojih stabilizacije dinarja obrniti navznoter in se orientirati na povečanje produktivnosti in ekonomičnosti, preko katerih bodo vplivali na zvišanje družbene produktivnosti in s tem blaginje v naši državi.

V omenjenih okoliščinah so stroški osnovni indikator gospodarjenja in gospodarskega usmerjanja. Pojmovanje stroškovnega računovodstva je danes dejansko in funkcionalno preozko. Stroškovno računovodstvo naj se ne ukvarja samo s stroški, temveč tudi z učinki, vrednostnim planiranjem procesa v notranjem območju poslovanja, nadzor nad njimi in njihovo analizo.

Na simpoziju so bile nakazane sodobne metode stroškovnega računovodstva:

- obračun po normalnih stroških;
- obračun po predkalkulacijskih stroških;
- obračun po standardnih stroških;
- obračun po planskih stroških;
- obračun po variabilnih stroških.

Vse navedene metode v našem gospodarstvu zaenkrat še niso izvedljive, ker jih preprečujejo sedanja gospodarsko finančni predpisi. Pri tem mislimo na nekatere predpise o oblikovanju celotnega dohodka in njegove delitve, o vrednotenju sredstev, o kalkulacijah. Zato je bil dan predlog po odpravi zastarelih predpisov in uvedbi sodobnejših.

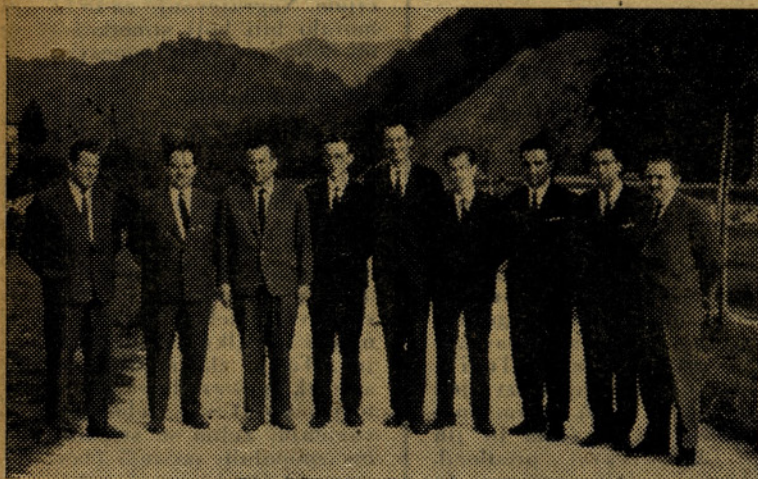
(Nadaljevanje na 8. strani)

Diplomantom so podelili diplome

Dne 15. 5. 1965 je bila v sejni dvorani Narodnega doma v Celju svečana razdelitev diplom prvim izrednim diplomantom Višje tehniške šole v Mariboru.

Za inženirje strojništva so diplomirali: Dolžan Drago, Krempeš Marjan, Lasnik Anton, Udrih Slavko, Vrabič Franc iz našega podjetja in še pet diplomantov iz drugih celjskih podjetij.

Svečani razdelitvi diplom so prisostvovali: dr. Bračič Vladimir, prof. predstojnik združenih visokošolskih zavodov v Mariboru, Vera Kolarič, predsednik občinske skupščine Maribor, dipl. ing. Praunseis Alojz, predstojnik strojnega oddelka VTS Maribor, Kočar Magda, poslanec iz Celja, Erjavec Tone, org. sekretar ob. komiteta ZK Celje, prof. Čop Viktor, direktor združenja študijskih centrov, dipl. ing. Ilgo Lojze, gen. direktor tov. emajl. posode, dipl. ing. Muršec Ivo, preds. strojne sekcije DITA Celje ter direktorji ostalih podjetij, kjer so diplomanti zaposleni in predavatelj VTS iz Maribora in Celja.

Direktor šole, dipl. ing. Raič Milivoj, je v svojem govoru izrazil zadovoljstvo, da podeljuje diplome v Celju in to izrednim

studentom. S tem je celjski industrijski bazen pridobil 10 novih prepotrebni strokovnjakov, saj strokovnega kadra pri

nas še vedno primanjkuje. Podal je primerjavo povprečja, tako npr. imajo v ZDA in Sovjetski zvezi že danes enega inženirja na 60 zaposlenih, dočim smo pri nas globoko pod evropskim povprečjem. Kljub temu, da je izredni študij zelo težak, posebno pod pogoji, ko je treba opravljati v podjetju tudi vse dolžnosti, so navedeni diplomanti končali študij v 4 in pol letih; to je v rednem roku. Z diplomami jim je treba priznati ne samo strokovnost, ampak tudi izredno vztrajnost in požrtvovalnost, saj je v tej grupi začelo 137 kandidatov, končalo pa jih je le 10.

Diplomantom je čestital nato še dr. Bračič in omenil, da so mariborski visokošolski zavodi doslej dali 1200 diplomantov višjih šol in da je to lep uspeh za tako kratko dobo obstoja, obenem pa tudi dokaz, da so bile investicije dobro naložene. Diplomante je pozdravil še dipl. ing. Ivo Muršec, predsednik strojne sekcije DIT in jim zaželel pri njihovem nadaljnjem delu veliko uspeha in plodnega sodelovanja z društvom. Program mariborske Višje tehniške šole je prirejen predvsem za prakso, posebno še tehnološka smer, ki je danes še takorekoč mlada veja znanosti. V tem primeru pa je povezava predavateljev praktikov in študentov iz prakse naravnost idealna, zato je ta majhna slavnost imela obeležje uspešnega napredka in širjenja tehniške kulture.

KNEZOV USPEH

V Zenevi bo od 15. junija do 15. septembra mednarodna razstava keramike. Vabilo na sodelovanje pri tej razstavi je dobilo tudi jugoslovansko društvo uporabnih umetnikov.

Friderik Knez, naš novi sodelavec na področju industrijskega oblikovanja, se je kot član društva likovnih umetnikov uporabne umetnosti Slovenije udeležil razstave keramičnih del v Beogradu, ki je bila v aprilu tega leta. Od razstavljenih predmetov je posebna žirija izbrala avtorje oziroma njihova dela, ki bodo zastopala jugoslovansko ustvarjalnost na tem področju v Zenevi. Med osmimi avtorji je tudi naš sodelavec Knez, ki je uspel s svojim delom: dekorirani keramični krožnik.

Ob tem uspehu čestitamo.

Pot po Švici in Franciji

Na predzadnji seji je upravní odbor sklenil, da se udeleži strokovne eksterkurzije v Švico in Francijo zaradi izpopolnjevanja na področju konstruiranja varnostnih naprav Marjan KREMPUS, konstruktor varnostnih naprav in orodij.

S to eksterkurzijo je odpoval tudi vodja obratne ambulante dr. Jože ČAKS.

Razmaščene in očiščene predmete zaščitimo pred zunanji vplivi z različnimi kovinskimi in nekovinskimi prevlekami. Lakiranje je ena izmed zaščitnih prevlek.

Površino lakiramo na različne načine, odvisno od velikosti in zgradbe predmeta in na drugi strani od lastnosti lakov.

1. nanašanje laka s čopičem je najstarejši način, vendar se še danes uporablja včasih v obrtništvu in tudi v industriji. Na ta način lahko lakiramo predmete z laki, ki se ne suše prehitro. Hitro sušiče lake lahko nanašamo le na manjše predmete.

2. namakanje omogoča lakiranje na več predmetov hkrati. Posebno vlogo pa imajo tu viskoznost laka ter hitrost in kot izvlačenja. Vsekaror moramo poskrbeti za primerno sestavo toplil. Ponavadi je vse delo pri tem postopku avtomatizirano. Predmet obesimo na klin-transportnega traku, ki ga vodi naprej v kad z lakom in nato v peč za sušenje, seveda, če je to potrebno. V naši tovarni lakiramo na ta način radiatorje. Tu bomo morali že marsikaj popraviti, saj je prevleka tanka in neenakomerna. 3. halatni cinkkromatni temeljni lak, ki morali bomo zamenjati nekvalitetni ima pregrubo polnilo z novim, kvalitetnejšim.

Hitrost namakanja in izvlačenja je nepravilna, posebno hitrost izvlačenja bi morali zmanjšati, saj mora znašati pri 1100 mm visokem grelnem telesu 2 m/min.

Morali bomo spremeniti hitrost transportnega traku in delo avtomatizirati.

Vsekaror pa so izgube pri tem postopku zelo majhne, seveda, če uporabljamo kvaliteten lak. V našem primeru so izgube večje in še prevleke so izredno tanke, ker moramo delati s preveč razredčenim lakom; sicer bi bila površina peskasta zaradi pregrובה polnila. Tudi odpreke bi lahko lakirali na ta način, kar bi bilo vsekakor bolj ekonomično.

3. v bobnu lakiramo majhne predmete kot gumbice in podobne predmete. Boben se vrti s hitrostjo 10 obr./min; brizgamo avtomatsko ali ročno s pištolo.

4. dolge predmete — kot žico in podobno lakiramo s pomočjo vlečenja.

5. postopek s centrifugo uporabljamo za specialne lake, ki se hitro suše in dajejo filme, odporne proti udarcem. Predmete damo v žično košaro in potopimo v kopol z lakom; neodcejeno košaro postavimo v centrifugo, ki rotira s hitrostjo 4 — 5 obr./min. V tem času se lak osuši.

6. prelivanje uporabljamo za nanašanje laka na komplicirane površine. Prelivamo lahko ročno ali avtomatsko. Odvečni lak se ne odkaplja s površin zaradi rotacije, temveč se lepo razvije. Dobimo debelejši nanos in lepši videž. Uporabljamo za lakiranje raznih delov koles.

7. s pomočjo valja lakiramo ali barvamo razine površine, npr. papir, pločvino. Eden izmed valjev služi za odzemanje laka iz posode in nanašanje na površino predmeta. Sestava laka in množina ter izpreparanje toplil morajo biti usklajeni s hitrostjo vrtenja valja in vrsto materiala.

8. brizganje je način lakiranja, ki ga uporabljamo v naši tovarni poleg namakanja. Postopek ima prednost zaradi hitrosti dela in gladke površine. Niso pa vsi predmeti primerni za lakiranje na ta način. Razdeljevanje laka opravi s pritiskom zrak iz kompresorja;

Brizgamo lahko topel ali vroč lak. To pride v poštev za gostejše lake, ki so obstojni pri višji temperaturi. Prednost tega postopka je ta, da dobimo debelejšje sloje in si prihranimo čas, ki bi ga uporabili za večkratni nanos. Prihranimo pa tudi precej toplil in razredčil. Toplo brizganje je pri 30 — 40°C, vroče pa pri 70 — 80°C.

8. elektrostatsko brizganje se vedno bolj uporablja v tehniški lakiranju. S tem načinom si prihranimo čas in lak. Glavna odlika tega postopka pa je popolno avtomatsko delo. Razlikuje se od drugih postopkov predvsem po tem, da lak ne brizgamo na predmet, temveč v prostor, kjer se nahaja predmet. Med tem predmetom in sistemom elektrod se tvori elektromagnetsko polje 100.000 — 130.000 V. V to polje brizgamo razredčen lak. Delci laka dobijo isti naboj kot elektrode, zato jih predmet privlači. Posebno primeren je ta postopek za lakiranje cevi, obrobov, itd. V Sloveniji uporabljajo elektrostatsko lakiranje v Tomosu v Kopru, v Rogu v Ljubljani in še v nekaterih tovarnah.

Moramo pa spremeniti sestavo in viskoznost lahka in uporabiti težje hlajna toplila. Najboljši so laki na osnovi umetnih smol.

9. elektroforetsko lakiranje je najnovejši način lakiranja, ki pa ga pri nas še ne uporabljamo, pač pa je že razvit v zapadnih državah. Postopek zahteva posebno pripravljen lak.

To so različni načini lakiranja, ki jih uporabljajo v industriji. Tudi v naši tovarni bomo morali posvetiti več pozornosti problemu lakiranja ter uvesti postopke, ki bodo najbolj ekonomični.

LAKIRANJE

lak razpršimo v drobne kapljice, ki se vsedajo na površino predmeta. Brizgamo lahko ročno ali avtomatsko. Zadržanje uporabljamo navadno za lakiranje večjih predmetov. Brizgamo s pomočjo pištoli, ki imajo šobe različnih premerov; odvisno od lastnosti lakov oziroma lak — emajlov od 0,5 — 3 mm.

Visokotlačni način uporabljamo, če hočemo dobiti fino razdeljen lak. Delamo z malimi količinami zraka (6 — 12 m²/uro) in visokim pritiskom (1 — 4 atm).

Z nizkotlačnim načinom brizganja dobimo grobo razpršen lak in manjšo količino megle laka; moramo pa delati z bolj razredčenim lakom. Uporabljamo velike količine zraka (20 — 70 m²/uro) in nizek pritisk (0,2 — 0,5 atm).

ČLANI UPRAVNEGA ODBORA NA OBISKU PRI FIRMI ZANUSSI REX

VTISI Z ENO BESEDO: IMPRESIVNO

PROIZVODNJA SPOMINJA NA DOBRO ŠVICARSKO URO - SPREJEM JE PRERASEL PRIČAKOVANJA - ŽELJA PO ZBLIŽANJU IN SODELOVANJU - PODJETJE PREDSTAVLJA INDUSTRIJSKI VRH V ORGANIZACIJSKEM, TEHNOLOŠKEM IN PROIZVODNEM POGLEDU.

Aforizem: Videti Napoli in umreti, je znan. Za ljudi naše stroke bi lahko obveljala metafora videti Zanussi in umreti! Vendar ne v aforizmu ne v metafori ni mišljena prava smrt. Človek, ki je to dejal, je hotel povedati, da lahko umre, saj kaj lepšega v življenju ne bo več srečal. On je našel in videl svoj Napoli, mi pa podjetje Zanussi Rex.

Beležnica je polna zapiskov, ki jih gotovo ne bom mogel uporabiti vseh. Vendar je nekaj gotovo. Prepričan sem namreč, da bi bil kot strokovnjak, kar seveda nisem, še bolj navdušen. Ogled podjetja je namreč za vsakogar zanimiv. Za strokovnjaka pa je po mojem mnenju prava poslastica!

G. di Stefano med pozdravom

V Pordenone je avtobus pripeljal nekaj pred poldnevom. Še kar hitro smo odkrili mali, vendar lepo urejen hotel Montereale, ki je skorajda nasproti velike vojašnice. Medtem ko je vodič urejal formalnosti z lastnikom, smo imeli iz avtobusa možnost videti pravo pravcato gledališko predstavo. Nenavadnost pozdravljanja glavnega junaka — bil je to stražar pred vojašnico — nas je tako navdušila, da smo viseli vsi ob oknu. Gotovo ga je naša zvedenost silila še bolj strumno pozdravljati, saj bi v primeru, da bi tako počel vedno, moral dobiti vsak teden nov levi čevljev. Pozdravljal je namreč tako, da je sunkovito vrgel levo nogo nazaj, potlej pa trikrat z njo ostro udaril po betonški podlagi. Te nenavadne gibe

je najlaže opisati, če jih primerjamo z udarjanjem kopit kakšnega ognjevitiga žrebca.

Morali smo zapustiti areno. Ker smo bili za obisk najavljeni pri firmi Zanussi Rex ob pol dveh, smo morali s kosilom in razmestitvijo po sobah pohiteti.

Podjetje Zanussi Rex je oddaljeno iz središča mesta kakšne tri kilometre. Stoji na desni strani ceste, ki pelje v Pordenone. Ob cesti je veliko upravno poslopje, pod katerim je glavni vhod v podjetje. Na nasprotni strani je velik parkirni prostor in prostor za kolesa. Takoj po prihodu so nas povabili v sejno sobo, kjer nas je sprejel najožji sodelavec direktorja g. di Stefano. V dobrodošlici nam je dejal, da mora opravičiti odsotnost direktorja Zanussija, ki je trenutno na službenem potovanju v Španiji. V nadaljevanju pa je dejal: »Vaš obisk ima za nas še poseben pomen, ker ga ocenjujemo kot prijateljskega. Naša vrata v prihodnje so vam vselej odprta.«

V našem imenu se je zahvalil inženir Rihard Pompe in dejal, da smo presenečeni zastran toplega sprejema.

Že uvodoma so nam dejali, da ne bodo imeli pred nami nobenih skrivnosti in bodo odgovorili na sleherno vprašanje. To je obetalo veliko in pričakovati je bilo, da bodo naši tovariši velikodušno zagotovilo izrabili do kraja. Zvedeli smo, da obsega podjetje 1,200 tisoč kvadratnih metrov površine in da trenutno zaposluje 6 tisoč ljudi. V tem številu je tisoč uradnikov, vsi drugi so produktivni delavci. In še pri tem velja poudariti, da je od tisoč uradnikov veliko število tistih, ki so zaposleni v 35 filialah in zastopništvih, ki jih imajo širom Italije. Njihov bruto produkt znaša 22 milijard lit letno, od česar odpade na izvoz 15 milijard lit. Odstotek investicijskega vla-

ganja je precejšen, saj investirajo vsako leto v nove objekte 2 milijardi lir.

Zanimiva je njihova izvozna politika. Vedeli so, da je osvajanje trga dolgotrajna zadeva, predvsem še, če bi hoteli ustanoviti lastno trgovsko mrežo. Trajalo bi najmanj štiri leta. Zato so se odločili za poslovno sodelovanje s firmama Linde in Hoover, katerima pošiljajo velike modele. Nemcem je nakup pri njih ugoden, saj so njihovi proizvodni stroški zaradi večje proizvodnje nižji kot nemški. Njihovi glavni tržišči sta Nemčija in Francija. Zadnji čas so osvojili tudi španski trg. Tam so se odločili zgraditi tovarno. Osem mesecev po vgraditvi temeljnega kamna je novo podjetje že obratovalo.

Njihovo podjetje sodi v sam vrh v Evropi. To jim je uspelo, ker so s pridom uporabili izkušnje drugih v njihovih stroki. V ta namen so prepotovali skorajda cel svet. Videli so Japonsko, ZDA, Vel. Britanijo, ZSSR, Češko in druge države, ki imajo podobno industrijo in kjer so se mogli kaj naučiti. Te ga, da prenašajo izkušnje od drugod, sploh ne tajijo. Tako delajo povsod.

Osnovno vodilo pri povečevanju proizvodnje je za njih tržišče. Navzlic temu pa vsako leto opustijo en model svojih izdelkov in ga nadomestijo z novim. Izkušnje, ki jih prinašajo od drugod, 250 zaposlenih inženirjev in tehnikov, ki so zaposleni v razvoju in pri načrtovanju tehnologije, vse to je zadostno jamstvo, da so z novimi izdelki vselej v korak z okusom in zahtevami tržišča. Mimo tega jim omogoča mehanografski servis vedeti vsak trenutek koliko so prodali, kolikšna je proizvodnja, kako je z zaloga- mi in podobno

Dela nimajo normiranega. Delavci so plačani na uro. Tempo dela uravnava pri njih transportni trak. To smo najbolje videli pri ogledu obratov.

OGLED PODJETJA Z AVTOBUSOM

Pred prvim križiščem v podjetju je postavljen pravi kaži-pot, ki obiskovalca usmerja k posameznim objektom. Mi smo to poenostavili. Sedli smo v avtobus in se odpeljali do vhoda v obrat, kjer izdelujejo motorje za pralne stroje. Ker je deževalo in pa tudi zato, ker je dolga pot po obratih zares utrudljiva, smo se vožnje z avtobusom od objekta do objekta poslužili še večkrat. Tudi sami uporabljajo za pot po obratih kolesa in smo te kolesarje, ki so povečini električarji in dežurni mehaniki, srečali kaj pogosto.

Prvo, kar pade v oči, je neverjetna čistoča. Pri nekaterih vhodih v obrate smo našli celo na predpražnike. Drugo je transport, ki je skorajda praviloma urejen pod stropom. Kjer to ni mogoče, imajo tekoče trakove ali pa prevažajo z viličarji. Transport je izpeljan tako dobro, da je bil pravi paradoks srečati delavca, ki je nesel ploho na ramenu.

(Nadaljevanje na 7. strani)

Člani upravnega odbora med vožnjo po Italiji

KAKO BO POČITNIŠKI DOM SPREJEL PRVE DOPUSTNIKE

Spoznanja, ugotovitve, želje in predlogi

Moj prvotni namen je bil obiskati Crikvenico in bralcem popisati vtise in jih prijaviti na prijetna presenečenja, ki jih zanje pripravlja počitniški dom. Crikvenica me je pričakala hladna, kakršne domačini ne pomnijo že dolga leta v majskih dneh. Morebiti je prav ta hlad vplival tudi na moje razpoloženje in bo zastran tega ocena – bolj hladna.

Nedvomno je osnovno spoznanje, ki si ga je morebiti že prenekateri od vas priznal to, da smo ga pred leti z nakupom vile Gine polomili. Če bi namreč sešteli vse stroške, kar so nas posamezne gradnje, popravila, dopolnila, prezidave in dozidave v teh letih veljale, bi ta znesek gotovo odtehtal veliko večji, lepši in funkcionalnejši turistični objekt. To je videti tudi letos — morebiti še najbolj — ko je 14 milijonov dinarjev izhlapelo v delih, sicer nujnih, ki pa bistveno ne bodo vplivala na počutje letoviščarjev.

Kaj smo uspeli zgraditi s tem denarjem? Predvsem sporno greznico, tla v jedilnici so iz teraza, posute so poti, pod vikend hišicami so betonske plošče, stopnišče je znova prepleškano, zgrajeni sta dve novi stranišči, poti so posute in plaža bo urejena. Morebiti sem kakšno manjše delo izpustil, vendar trditve, da vsa dela bistveno na počutje ne bodo vplivala, kljub temu drži.

Da se ne bomo razumeli napak! Sprememba je. Vendar manjka še veliko nadrobnosti, ki jih pa z razpoložljivimi sredstvi ni bilo mogoče opraviti. Predvsem bo treba — morebiti že prihodnje leto — nabaviti novo opremo, kupiti preproge, urediti kopalnico, obesiti v sobe slike in podobno. Staromodno in iztrošeno pohištvo ne more ustvariti vzdušja v sobi, predvsem še ne, če so postelje pogrnjene z grobimi odejami temno sive barve.

Toliko o domu. Najemne hiše so seveda opremljene boljše. Letos smo dodatno sklenili pogodbo še z enim zasebnikom, saj smo del prenočitvenih kapacitet izgubili, ker jih je najela Zlatarna.

Mimo drugega mi je bilo naloženo, naj razmislim, kaj bi veljalo nabaviti, da bi ljudje preživeli počitnice kar se da ugodno in prijetno. Predvsem bi znova obudili spomin na čoln. Navadni čoln, tak na vesla, stane nekaj nad 300 tisočakov, medtem ko motorni nekaj nad pol milijona dinarjev. Dru-

go: zgradili so kabino za slačenje, ki bo postavljena na plaži. Zares hvalevredno. Vendar velja pripomniti, da prodaja podjetje Induplati, Jarše kabine aluminijaste konstrukcije in opremljene s primerno tkanino — gotovo ceneje, kot je veljala lesena kabina — pa še na poljsko stranišče ne spominja.

Pred našo vilo bi mogli postaviti vsaj štiri pletene garniture, med katere bi postavili sončnike, ki bi sodili tudi na plažo. To niso dragi predmeti, dajejo pa videz urejenosti in dobro služijo svojemu namenu. Morebiti tudi ta misel ni odveč — zdi se mi namreč, da bi vsakdo za simbolično odškodnino raje imel ležalnik, kot pa težko desko, ki vrh vsega zavzame še veliko prostora. Prepričan sem, da bi bili ležalniki (mogoče tudi blazine) v eni sezoni amortizirani.

Igralne karte, šahi, revije in zabavni tisk bi naj bili samoumevni rekviziti doma. Prav bi bilo, če bi imel dom tudi dve mizi za namizni tenis in tudi dvojce ruskih kegljišč bi bilo moč zgraditi. Če bi bil v domu še televizor, ki bi krajšal večerne ure, potlej bi marsikdo s pridom izrabil poletne dopustne dni, ne da bi se dolgočasil.

Opozoril bi še na nekaj. Počutje dopustnikov je v veliki meri odvisno od upravnika in osebja doma. Če bo tudi v prihodnje težnja uvesti kasarniško disciplino; če bo tudi letos moč dobiti osvežujoče pijače le v določenem času — tedaj se ljudje ne bodo počutili dobro. Zavedati se namreč moramo, kdo je v domu zaradi koga. Prav

je, da preprečujemo izgrede, res pa je tudi, da ni zaradi pija brezalkoholnih pijač še nihče pobesnel.

Ko sem govoril s turističnimi delavci Crikvenice, so me opozorili na možnost, ki bi jo veljalo izrabiti. V vsakem turnusu bi lahko najeli turistične čolne (to so preurejene ribiške barke), ki jih dajejo za skupinske izlete s posebnim popustom. Imajo štiri ladje, ki imajo skupno kapaciteto štiri sto potnikov. Z njimi prirejajo izlete v Sulin na Krku, kjer vzgajajo ostrige in imajo v zakupu vso vino sorte šlahtina, druga izletniška točka je Vitezić jama, potlej v Livno in celo okoli otoka Krka. Cena po osebi, računamo v Livno, je 600 dinarjev, pri čemer priznajo pri skupinskem izletu 20 odstotkov popusta.

Možnosti za razvedrilo bo po zagotovilu turističnih delavcev dovolj. Več lokalov bo imelo redne programe in glasbo (hotel Internacional, kavarna Corso, hoteli Esplanade, Terapija, Miramare itd.). Priporočajo izlete na Ladvic in obisk Mirne kolibe, ki je iz centra oddaljena samo tri kilometre. Tudi vse stalne prireditve so v programu: crikveniške in ribarske noči, plavalni maraton, jadralna regata in drugo.

Torej vsega več kot dovolj. Predvsem pa dovolj sonca in sinja prostranost slanega elementa, ki ga ne more nadomestiti kuhinjska sol v kopalni kadi.

**OGLED PODJETIJ
AVTOMOBILSKE INDUSTRIJE**

V dneh od 10. do 18. maja 1965 so si tovariši, ki pripravljajo elaborat za rekonstrukcijo obrata odpreskov in koles ing. Ciril Pušnik, ing. Lojze Žnideršič, ing. Jože Stojs in vodja EE 3 Franc Stor ogledali tovarne Saurer — Werke, Dunaj, Lasco Co-burg, Opel Werke, Bochum in Deutz Ulm. Ogled je bil potreben za dokončno določitev tehnološkega postopka in izbiro potrebnih strojev in naprav.

VTISE LAHKO STRNEMO V BESEDO „IMPRESIVNO“

(Nadaljevanje s 5. strani)

Videli smo veliko. Pokazali so nam proizvodnjo pralnih strojev, frižiderjev, štedilnikov in televizorjev. Videli smo tudi vse tiste delavnice, ki so nas najbolj zanimale: emajlirnici, lakičnice, surovinske obrate, lužilnico, emajlne mline in oddelek za plastiko. Spraševali smo in dobili odgovor na vsako vprašanje. Njihova obljuba niso bile prazne besede.

Nisem strokovnjak, zato bi

prepustil ocenjevanje njihove proizvodnje njim. Upam namreč, da ta reportaža ne bo zadnja beseda o obisku.

VABILO K SODELOVANJU

V pogovoru je nanesla beseda tudi na njihovo sodelovanje z »Gorenjem«, ki ima licenco za avtomatični pralni stroj. Gospod di Stefano je namenil temu sodelovanju kratek vek predvsem zato, ker je pogodba sestavljena na osnovi reciproci-tete.

V tej zvezi je g. di Stefano dejal, da z njim ni noben problem kupiti kar koli pri nas. Vendar mora naš izdelek ustrezati njihovim merilom zastran kakovosti, cene in dobavnega roka. Poudaril je, da problema z materialom in sestavnimi deli kooperantov nimajo zategadelj, ker mora biti izdoba določena dne, in ne dan poprej ali kasneje.

Obljubil je tudi, da nam bodo storili uslugo in poizkusili naš temeljni emajl.

Zvečer smo bili njihovi gostje. Ker smo že večerjali, smo se zbrali v prijetnem restavracijskem prostoru hotela Montreale, kjer so nas pogostili z izvrstnim vinom in kavico. Tudi tamkaj je tekel sproščen pomenek in gostiteljem ni hotelo v glavo, da naše podjetje še vedno izdeluje emajlirano posodo! Tudi o njihovi organizaciji, načrtovanju razvoja in nabavi strojev smo zvedeli marsikaj zanimivega. Zal so se pa nekateri posvetili bolj pijači in manj pomenku. Vendar to, vsaj videti ni bilo, gostitelja ni motilo.

Posloveli smo se z obojestranskimi zagotovili, da je prvi korak za poglobitev tovariškega sodelovanja med obema podjetjema storjen.

Za konec bi še pripisal, da je

ristno. Ljudem, ki morajo odločati o razvoju podjetja v prihodnje, smo omogočili nazorno videti, kaj hočemo doseči z organizacijo, tehnologijo, transportom, kontrolo in podobnim. Videli so veliko povečavo slike, ki bi jo hoteli imeti v nekoliko manjšem merilu tudi mi.

Vlado Smeħ
bilo popotovanje nedvomno ko-

ALOJZU KRAJSKU V SLOVO

V ponedeljek, 27. maja smo spremili na njegovi zadnji poti Alojza Krajska. Njegovo tovarištvo in prizadevno delo nam ga bo ohranilo v trajnem spominu.

Vsako slovo je težko. Posebej kruto pa je, če se poslovljamo od tovariša, ki je bil vedno pripravljen priskočiti v pomoč in ki je svoje življenje posvetil drugim. Bil je zgleden družinski oče, pozoren sin, nežen in skrben mož ter neprecenljiv delavec. Njegovi delavci so ga imeli radi in ga spoštovali, pri nadrejenih je pa užival ugled dobrega mojstra v svoji stroki.

Ceravno je bil v našem kolektivu le deset let, je vendarle povsod videti sadove njegovega dela. Skorajda ni kamna, ki se ga ni dotaknil s svojo roko in ni kvadratnega metra, kamor bi ne stopila njegova noga.

Zdaj ga ni več med nami. Kruta usoda mu je preprečila uživati sadove večletnega dela. Vendar tu ni kaj spremeniti. Njegovo delo in tovarištvo nas obvezujeta ohraniti ga v prijetnem spominu, ki ne bo zbledel, saj nas spominja nanj vsak kamen in slednja vgrajena opeka.

Tovariši iz Struge so se poslovili

V petek 14. maja 1965 je bila v dvorani CDS skromna slovesnost. Tovariši iz tovarne emajlirane posode »Boris Kidrič« so se poslovili. Po kratkem govoru predsednika komisije za medtovariško sodelovanje Albi-na Lesjaka, so se od tovarišev poslovili še predsednik CDS Vili Končan, predsednik UO Drago Mravljak in predsednik sindikalne podružnice Maks Korošec. Tovariši iz Struge so se zahvalili za trud našega kolektiva, saj so si pridobili solidno znanje za delo v svojem podjetju, kar so tudi dokazali pred izpitno komisijo.

Izpite so opravili: 6 z odličnim, 45 s prav dobrim, 20 z dobrim in 1 z zadostnim uspehom, kar je zelo lep uspeh. Ni pa ocena na izpitu odločilna za bodoče delo. Vsi tovariši bodo še opravili izpit na svojih delovnih mestih in pri premagovanju začetnih težav novega podjetja.

Ekonomske enote, kjer so se tovariši usposabljali, so obdarile vsakega posameznika, saj so med učenjem ustvarjali in prispevali k izpolnitvi planskih nalog.

Tudi mi smo dobili pri vodenju izobraževanja precej izkušenj. Poglavitno je, da so uspehi večji in usposabljanje hitrejše, če je organizirano in stalno merjeno. Upam si trditi, da ne drži več prepričanje, da se vlaganja pri stiskalnici ne da prej usposobiti kot v dveh letih. Tudi nanosilec emajla v emajlirnici lahko postane prej. To so dokazali tovariši iz Struge.

Usposobili smo za novo podjetje najnujnejši kader. Moralno pa smo tudi v naprej obvezani, da jim pomagamo na njihovi poti. V tem smislu so tudi sklepi našega kolektiva, da tudi v bodoče sodelujemo z novo tovarno emajlirane posode v Strugi. A. B.

OB SMRTNI NESREČI ZIDARSKEGA MOJSTRA ALOJZA KRAJŠKA

Smrt je visoka cena za šolo

TISTO, KAR JE OD PODREJENIH NEIZPROSNO ZAHTEVAL, SAM NI UPOŠTEVAL. FAKTORJEV ZA KRAJŠKOVO SMRTNO NESREČO JE VEČ. OTO RAČEČIČ JE HOTEL POMAGATI PA JE SAM OMAHNIL.

Ko smo vprašali dr. Jožo Čakša, vodjo obratne ambulante za njegovo mnenje o nedavni nezgodi, ki je zahtevala življenje 51 letnega zidarskega mojstra Alojza Krajška, nam je dejal, da je to »šolski primer neupoštevanja predpisov o uporabi zaščitnih sredstev«. To povsem drži. Mojster Krajšek, ki je od svojih delavcev vselej odločno zahteval, da predpise upoštevajo, je to pot napravil usodno izjemo, ki ga je stala življenje. Z njim je bil gradbeni tehnik Oto Račečič, ki so ga izvlekli napol zavestnega in mu s prisebnostjo rešili življenje.

DELAVEC GA JE OPOZORIL

V soboto, 15. maja sta hotela vodja gradbene službe Oto Račečič in zidarski mojster Alojz Krajšek s skupino delavcev poiskati mesto, kjer je dotočni kanal v kanal za odplake zamašen. Zato so odprli vstopni jašek pri vodni črpalki na Hudinji. Mojster Krajšek je odšel po posebno oblačilo in gumijaste škornje. Predno se je z baterijo spustil v odprtino jaška, ga je delavec opozoril, naj si nadene plinsko masko. Krajšek mu je dejal, da je bil v tem kanalu že večkrat, pa se mu ni nič zgodilo. Po naključju je tedaj prav tisti delavec, ki je Krajška opozoril na masko, pogledal na uro in videl, da kaže 9 in 20 minut. Krajšek se je spustil v odprtino jaška in vstopil v glavni kanal. Medtem so delavci odprli jašek, oddaljen kakšnih 20 metrov in svutili v

kanal. Krajšek je namreč hotel videti, če je do tam kanal čist.

Izenada je moral Krajšek postati omotičen, ker je prišel iz kanala in se hotel vzpeti po železnih klinih jaška. Že je imel glavo na prostem, ko je omahnil nazaj v jašek, skozi katerega je tekla odpadna voda in ga zadelal s svojim telesom.

To je videl Oto Račečič in mu, ne da bi pomislil na nevarnost, priskočil v pomoč. Spustil se je v odprtino. Tedaj so delavci zaslišali njegov vzklik, ki si ga nekateri razlagajo kot znak, da mu pohaja zraka, verjetno pa je, da je zavpil zato, da bi mu delavci priskočili pomagat izvleči Krajškovo telo. Ko so pritekli k odprtini, je že ležal omotičen na Krajšku in preko njunih teles je tekla odpadna tekočina.

IZREDNA PRISEBNOST REŠEVALCEV

Ota Račečiča so sprva hoteli izvleči z rokami, vendar je bil zagoden med stene jaška. Zato so si pomagali z močno vrvo. Poleg delavcev so kmalu prišli na kraj nezgode domači gasilci in člani gasilske čete iz Cinkarne. Medtem ko so dajali Otu Račečiču umetno dihanje, je voda odnesla telo Alojza Krajška v kanal, ki se izliva v Hudinjo. Vendar se je reševalcem posrečilo izvleči tudi njegovo telo. Ko je pokazal Račečič znake življenja, so mu vlili v usta sveže vode. Oba so takoj odpeljali v bolnišnico, kjer so ugotovili Krajškovo smrt in to, da je Oto Račečič izven življenjske nevarnosti.

Na kraj nesreče je kmalu prišla tudi komisija, v kateri sta bila poleg organov tajništva za notranje zadeve tudi preiskovalni sodnik in tožilec. Na kraju samem so opravili potrebne meritve in zaslišali očitve.

Vhod v jašek pri vodni črpalki

PRAVILA JE TREBA UPOŠTEVATI

Vprašali smo prof. dr. Cundra, ki je obduciral Krajškovo telo, za njegove ugotovitve. Predvsem nas je opozoril na to, da je do smrtnega primera prišlo zaradi tega, ker Krajšek ni imel plinske maske. Dejaj je tudi, da je smrt nastopila iz več razlogov: v jašku je primanjkovalo kisika, kar je povzročilo omotičnost, prisotni so bili fenolni plini, ki so strupeni in naposled ni izključeno, da je svoje storila tudi umazana voda, v kateri je ležal.

Nedvomno je res, da je osnovna napaka, ker je Krajšek odšel v kanal brez maske, čeravno predpisi odločno zahtevajo tudi to, da je takšen človek navezan na vrvi, ki jo tisti, ki je zunaj, drži za primer, če ga je treba izvleči. Toliko pravila. Vendar je vse zaman, če jih dan za dnem kršimo. Najhuje je pa to, da jih kršimo zavestno, kot je to bil primer pri Krajšku.

Pred časom smo uvedli prakso nagrajevanja v ekonomskih enotah, ki so najbolj upoštevale preventivne ukrepe in uporabljale zaščitna sredstva. Če nagrajujemo, bi veljalo tudi kaznovati vse tiste ekonomske enote in posameznike, ki pravila kršijo. In če nam naj bo zadnji smrtni primer šola — čeravno je cena življenja odločno predraga šolnina — potlej bi veljalo kršitelje kaznovati kar se da strogo.

Gotovo bi ne bilo odvečno, če bi poživali vzgojo vseh članov kolektiva o uporabi zaščitnih sredstev, ki je danes izražena le v kratkem predavanju ob vstopu v delovno razmerje. Mhimo namreč, da bi mimo tega,

da bi moral imeti vsak član kolektiva izvod pravilnika o higiensko tehniški zaščiti, bilo treba tudi nenehno in z vsemi sredstvi opozarjati na preprečevanje nezgod, ki imajo lahko tudi smrtno posledice. Pred leti smo vsaj v mesecu varnosti organizirali razstavo, zadnja leta je še ta izostala. Do kraja zgrešeno bi bilo štediti sile in sredstva tamkaj, kjer so posledice lahko usodne.

V. Smeh

POVZETEK S SIMPOZIJA

(Nadaljevanje s 3. strani)

Za uvedbo ene izmed navedenih metod se bo moralo podjetje odločiti po temeljiti analizi. Poudariti pa moramo, da vsaka izmed navedenih metod zahteva določene pogoje kot so: točni normativi dela — materiala, tehnološke postopke, fazne kalkulacije, ustaljen proizvodni program, sodobno organizacijo itd.

Med sprejetimi sklepi je treba omeniti tudi predlog, da se osebni dohodek v kalkulacijski shemi prikaže kot poseben element. Z njim ugotovljamo, kakšen del izplačanih osebnih dohodkov se nanaša na proizvode, iz katerih izvira celotni dohodek, ki jih je treba pokriti z doseženim dohodkom.

Da bi stroškovno računovodstvo lahko uspešno reševalo vse naloge, ki se postavljajo pred njega, je potrebno zagotoviti tesno sodelovanje ekonomskega, knjigovodskega, tehničnega in drugega strokovnega kadra v gospodarskih organizacijah.

S. P.

Po teh klinih se je hotel Krajšek vzpeti iz jaška...

OPIS POSODE S KÖLNSKEGA SEJMA

Ko sem v prejšnji številki opisoval splošen vtis, ki sem ga dobil na kölnskem sejmu, sem ob koncu sestavka obljubil nadaljevanje. Obljubo to pot izpunjujem.

Najbolj nas zanima emajlirana posoda, zato bo opis le-te najbolj izčrpen.

Najprej in predvsem lahko ugotovimo, da je naš zaostanek pri emajlirani posodi za zapadno evropsko proizvodnjo (predvsem nemško) zelo velik. Med razstavljenimi posodami je bilo zelo malo posode, ki po teži ustreza naši komerc posodi. Večina razstavljenih posode je bilo kvalitetnejše, predvsem težje, najboljša od te je takoimenovana električna posoda. Nadalje je važna ugotovitev, da pri emajlirani posodi daleč prevladuje kuhalna posoda, predvsem za individualno gospodinjstvo. Seveda je temu primeren tudi asortiment, ki je v primerjavi z našim izredno ozek.

Predim na opis posameznih elementov posode kot npr. ročaji, robovi, dna, emajl.

Ročaji

Ročaji so masivni, zelo lepo oblikovani s posebnim poudarkom na funkcionalnosti, zato so tudi v glavnem rahlo poševno nameščeni na posodo (kot pri npr. na art. 46).

Na posodi, ki je namenjena za plinske štedilnike ali odprta ognjišča, so ročaji izključno plo-

Ročaji, robovi in barve

čevinasti. Le-ti so zaprti ter dosledno topo navarjeni (kot na našem loncu za pranje perila, ki ga izvažamo). Na posodi, ki je namenjena za kuhanje na električnih štedilnikih pa so v večini bakelitni ročaji, čeprav tudi pločevinastih ročajev ne manjka. Predvsem ponve so v glavnem opremljene z bogato plastificiranimi ročaji.

Zanimiva je ugotovitev, da so ročaji na posodi vseh firm enaki. Vzrok je v tem, ker skoraj vsi proizvajalci posode kupujejo ročaje v glavnem pri dveh velikih proizvajalcih ročajev, pri firmah Baumgarten in Dingerkus. Seveda je še dosti vrst ročajev, vendar le teh zaradi relativno majhne uporabe ne kaže opisovati.

Robovi

Robove, kakšni so na naši posodi, je bilo na sejmu zelo redko videti, in to samo na posodi slabše kvalitete. Pa še ti robovi imajo običajno večji polmer ali pa imajo manjši polmer, vendar so v tem primeru povsem zaprti.

Večina razstavljenih posode je imela stopničasto obliko roba, pri kateri naseda pokrov znotraj.

Robovi na kvalitetnejši posodi so skoraj vsi obdani z nerjavečo pločevino. Rob posode je v tem primeru zaključen s stožčasto prirobnico, na katero se potem oblikuje nerjaveč trak. Uporaba nerjavečih trakov je v porastu in je v letošnjem letu že tudi večina pokrovk opremljena z njimi. Opaziti je celo bilo, da je bil z nerjavečim trakom obdan lonec za pranje perila, ki je sicer imel rob, kot ga imajo naši lonci za pranje perila oziroma naša komerc posoda.

Dno

Pri kvalitetni posodi je debelina dna znatno večja od debeline sten posode in je v mejah med 2,5 do 5 mm. Dna elektro posode so dosledno zbrušena. Ker je takšno dno med uporabo nezaščiteno (po struženju ga sicer zaščitijo z barvo, ki pri prvi uporabi odpade), so osvojili tudi posodo, katere dno po struženju že zaščitijo s tanko plastjo emajla. V novejšem času so os-

vojili v ta namen emajl s posebno dobro toplotno prevodnostjo. Prenos toplote pri posodi z zaščitenim dnom je seveda slabši kot pri posodi z nezaščitenim dnom. Lažje čiščenje in estetski videz gre v tem primeru pač na račun ekonomičnosti.

Barva

Največ posode je emajlirane v pastelnih barvah, predvsem modri, zeleni in deloma tudi rožasto rdeči. Zelo pogosta je tudi črna, kobaltno modra, golobje siva, krem in bela barva.

Kaj pa druga posoda — nerjaveča, keramična, aluminijasta, plastična, steklena?

Pri zadnjih treh ne bi imel kaj potrebnega povedati. Pri keramični je opaziti razvoj, vendar se mi zdi, da je za nas najbolj zanimiva nerjaveča posoda. Proizvodnja te je v nenehnem porastu. Od pripravljalne in servisne posode osvaja sedaj nerjaveča posoda tudi področja kuhhalno-servisne in čiste kuhhalne posode. Proučiti bi bilo potrebno, kaj je vzrok porastu; ali prenasičenost tržišča z nerjavečo pločevino (nizke cene) ali pa gre dejansko za resno in torej daljšo konkurenco emajlirani posodi. Pri današnjem stanju so na področju servisne in pripravljalne posode neemajlirane vrste posode na prvem mestu, dočim na področju kuhhalne posode še vedno prevladuje emajlirana posoda.

Ing. Danilo Fajš

IZID TEKMOVANJA

Na dan volitev je bilo razpisano tekmovanje med volilnimi enotami. Komisija je na seji 18. 5. 1965 pregledala podatke po kriterijih in prisodila:

1. mesto volilni enoti III, 2. mesto volilni enoti IV, 3. mesto volilni enoti VI, 4. mesto volilni enoti II in VII 5. mesto volilni enoti I, 6. mesto volilni enoti V in 7. mesto volilni enoti VIII.

Za najboljše uspehe so bile razpisane tri nagrade. Prva 50.000 din, druga 30.000 din in tretja 20.000 din. Te nagrade prejmejo volilne enote, ki so pri tekmovanju zasedle 1., 2. in 3. mesto.

ODGOVOR NA SESTAVEK ALENKE AJDNIK,
objavljenem v »EMAJLIRCU« št. 9, z dne 12. 5. 1965

KDO MI BO

Tov. Alenka Ajdnik je bila štipendist našega podjetja na ESS ter je bila po spisku KSS v letu 1961 predvidena za delovno mesto »saldista konstituta« v računovodskem sektorju. Po končanem šolanju je 21. 7. 1961 nastopila delo v uvoznem oddelku kot pripravnik za stenodaktilografa, čigar delovno mesto je tedaj izpraznjevala tov. Delakorda ob odhodu iz podjetja. Kot pripravnik se je v začetku uvajala v daktilografske posle, hkrati pa pomagala pri opravljanju poslov deviznega poslovanja, čigar delovnega mesta referenta tedaj in v poznejših letih sploh ni bilo v organizacijski shemi (dokaz: organizacijska shema sektorja izvoza—uvoza za leto 1961, 1962 in 1963), ker obseg uvoznega poslovanja tedaj ni pogojeval posebej delovnega mesta referenta v deviznem poslovanju in posebej delovnega mesta »korespondenta z znanjem tujih jezikov«, ampak samo »stenodaktilograf z znanjem tujih jezikov«. Tedaj izpraznjeno delovno mesto »stenodaktilografa z znanjem tujih jezikov« smo v uvoznem oddelku zaradi pomanjkanja kadra rešili na ta način, da smo začeli uvajati pripravnico tov. Ajdnik, ki je ob nastopu službovanja v uvoznem oddelku izjavila, da obvlada angleški jezik in delno tudi nemški jezik (vidi anketni list z dne 24. 7. 1961, iz katerega je razvidno, da je prevzela mesto pripravnika za stenodaktilografa). Ob nastopu službe pripravnica ni postavljala drugih pogojev.

Iz opisa dela »stenodaktilografa z znanjem tujih jezikov« iz leta 1959 izhaja, da se za to delovno mesto zahteva ESS z dopolnilnimi tečajji tujih jezikov ter 7-letna praksa (dokaz: opisi delovnega mesta za analitično oceno).

Prilagoditveni staž je tov. Ajdnik nastopila raje v uvoznem oddelku na predlog zunanjetrgovinskega sektorja, hkrati pa po lastni odločitvi, ker ji računovodsko delo ni odgovarjalo. Že kmalu po nastopu službe smo ji pojasnili, da to delovno mesto, za katerega se pripravila, zahteva vsaj toliko znanja nemškega jezika, da bi lahko po diktatu pisala nemško korespondenco, kot jo je pisala predhodnica tovarišica Delakorda, zlasti še, ker se preko 95 odstotkov tuje korespondence v uvoznem oddelku sestavlja v nemškem jeziku, o čemer se je imenovala že v kratkem času lahko sama prepričala. V teku pripravniškega staža se jo je večkrat opozorilo, da zakonski predpisi o zunanjetrgovinskem kadru, zlasti še pravilnik o strokovni izobrazbi vodilnih in drugih strokovnih uslužbenecov gospodarskih organizacij, ki opravljajo zunanjetrgovinske posle (revidiran pravilnik je bil objavljen v Uradnem listu SFRJ št. 31/1962) zahtevajo za opravljanje zunanjetrgovinskih poslov obvezno znanje enega svetovnega jezika ter višjo ali visoko šolsko izobrazbo z najmanj tri leta zunanje trgovine, ali pa dokončano srednješolsko izobrazbo s pet let zunanje trgovine in poseben strokovni izpit — kar velja enotno za ves zunanjetrgovinski kader v SFRJ. Na ta opozorila je imenovana direktorju izvoza in uvoza v začetku pojasnila, da namerava itak študirati na ekonomski fakulteti, kasneje pa je svojo namero spremenila s pojasnilom, da namerava izredno študirati na VEKS.

V decembru 1962 je šla na porodniški dopust in ko se je vrnila na delo, je glede izobraževanja v nemškem jeziku povedala, da jo novo nastale družinske prilike prisiljujejo, da opusti misel, da bi se lahko v sedanjem času vpisala na VEKS, da pa se bo namesto tega izobraževala v večernih tečajih nemškega jezika v Celju.

Po stalnem prigovarjanju, da bi po preteku 18 mesecev pripravniškega staža končno morala pričeti z izpolnjevanjem v tujem jeziku, ki ga je zahteval opis delovnega mesta »stenodaktilografa z znanjem tujih jezikov«, a za katerega se je priprav-

ljala, ki pa je tudi vključeval opravljanje rutinskih administrativnih poslov deviznega poslovanja (prijave o zaključenem poslu, soglasnosti itd.), čigar znanje tujega jezika je nujno narokovalo stalno naraščajoč obseg in večja kvaliteta dela v uvoznem oddelku, se je v tem času imenovana začela zanimati za odhod iz uvoznega oddelka. Tako se je 9. 4. 1963 z lastno prošnjo prijavila na razpisano delovno mesto »analitika tržišč«, ki ostentativno ni pogojevalo znanje tujega jezika. V tej svoji vlogi je sama tudi dala pismeno zagotovilo, da bo po preteku dveh let začela z izrednim študijem na VEKS v Mariboru, vendar je to svojo prijavo za omenjeno delovno mesto »analitika tržišč« 12. 4. 1963 umaknila z motivacijo, da namerava zasedati delovno mesto katero zaseda, tj. delovno mesto »stenodaktilograf z znanjem tujih jezikov« (dokaz: prošnja imenovane z dne 9. 4. 1963 na razpis »analitika tržišč« z lastnoročno izjavo o umaknitvi te svoje prošnje z odločitvijo, da zasede delovno mesto, za katerega se je pripravljala).

Dejansko se je takoj za tem na javno razpisano delovno mesto »stenodaktilografa II.« v uvoznem oddelku sama pismeno prijavila ter je bila na to delovno mesto po sklepu komisije pri ZP komercialne tudi sprejeta z veljavnostjo od 1. 5. 1963, vendar z izrecnim pogojem, da se v roku 9 mesecev izpopolni v znanju nemškega jezika. O tej pozitivni odločitvi komisije pri ZP komercialne je bila tudi pismeno obveščena (dokaz: obvestilo KSS tov. Ajdnikovi, preje Primec, z dne 30. 5. 1963 o sprejetju na delovno mesto stenodaktilografa s pogojem 9-mesečne izpopolnitve v nemškem jeziku).

Prevedba iz pripravniškega staža na delovno mesto je bila izvršena torej v 21 mesecih po nastopu pripravniške službe s tem, da se ji je v začetnem razdobju do 1. 2. 1964 od polne tarifatne postavke, takrat din 120 na uro, odtegoval 5-odstotni odbitek po sklepu ZP komercialne. Poenta na aktivno znanje nemškega jezika je bila v tem času zaradi tega tako močna, ker so ostali sodelavci v uvoznem oddelku dajali stalno pripombe vodji uvoznega oddelka in direktorju izvoza — uvoza, da kot samostojni referenti uvoza in referenti uvoza niso dolžni opravljati dela, ki so v opisu delovnega mesta »stenodaktilografa z znanjem tujih jezikov«, a na katerega je bila po lastni prošnji razporejena tov. Ajdnik,

zlasti pa še ne daktilografskih poslov.

Na predlog direktorja sektorja je imenovala po sklepu ZP komercialne začela s 1. 2. 1964 prejemati polno obračunsko postavko din 166 na uro za delovno mesto »stenodaktilografa II.« (dokaz: predlog direktorja sektorja ZP komercialne z dne 6. 1. 1964), za kar je prejela imenovana tudi odločbo (dokaz: odločba KSS št. 6765 z dne 8. 2. 1964).

Se pred tem, točno 31. 10. 1963 se je tov. Ajdnik prijavila na javno razpisano delovno mesto »referenta obratnega knjigovodstva«, vendar je pristojna komisija pri ZP računovodskega sektorja na svoji seji 12. 11. 1963 po obravnavi njene prošnje le-to zavrnila z motivacijo, da je imel drugi kandidat boljše pogoje dela (dokaz: obvestilo KSS imenovani, št. 2455 z dne 20. 11. 1963).

Ta potegovanja za delovna mesta v drugih sektorjih dokazujejo, da tov. Ajdnik ni imela resnih namenov glede na svoje obljube, da se bo izobrazila v nemškem jeziku, odnosno nadaljevala študij — izredni na VEKS. To je hkrati tudi dokaz, da je že mesece pred ukinitvijo delovnega mesta »stenodaktilografa II.« v uvoznem oddelku računala, da v uvoznem oddelku zaradi neizpolnjevanja pogojev posebne strokovne izobrazbe ne bo mogla ostati. Prav to spoznanje pa je vplivalo tudi na formiranje njene odločitve, da se ne bo izpolnjevala v znanju nemškega jezika, kar je posebej prišlo do izraza v septembru 1963, ko je izobraževalni center podjetja aranžiral poučevanje tujih jezikov po intenzivni metodi z uporabo magnetofonov pri Zavodu za poučevanje tujih jezikov v Celju, ko tov. Ajdnik ni našla interesa, da se prijavi kot interesent za strokovno izpopolnjevanje, kljub temu, da so se istočasno prijavili ostali njeni sodelavci za drugi svetovni jezik, a čeprav so že sami obvladali nemški jezik (dokaz: poziv Zavoda za poučevanje tujih jezikov z dne 26. 8. 1963 in prijava kandidata sektorja izvoza in uvoza z dne 14. 9. 1963 Izobraževalnemu centru — tu). Ob razporeditvi na delovno mesto »stenodaktilografa II.« postavljeno obvezni pogoji, da se v 9 mesecih izpopolni v znanju nemškega jezika, je potekel 28. 2. 1964. Obseg uvoza se je v letih 1961 do 1963 povečal kar za 55 odstotkov, ne da bi se povečalo število zaposlenega kadra v uvoznem oddelku, če pustimo ob strani zaposlitev referenta za uvoz investicij, čigar delovno mesto

je bilo odprto in zasedeno v začetku septembra 1961, z delokrogom komercialne obdelave investicij tako iz domačih virov kot tudi iz uvoza. Ta znatno povečani delokrog dela je zahteval od vseh sodelavcev v uvoznem oddelku vlaganje znatno večjih naporov za reševanje vseh poslov uvoza ter pogojeval vedno bolj in bolj razbremenitev vseh treh referentov odnosno samostojnih referentov uvoza od ostalih rutinskih in administrativnih poslov, zlasti pa še pisanje korespondence. Ker stalna prigovarjanja pri tov. Ajdnikovi niso naletela na prav nikakršno razumevanje in je le-ta v tem času tudi večkrat izjavila med sodelavci, da ne namerava iti na tečaj nemškega jezika, je dozorelo spoznanje, da je potrebno v cilju zagotovitve nemotenega poslovanja uvoznega oddelka postaviti pogoje za namestitve sposobnega korespondenta, ki bi naj poleg rutinskega in administrativnega posla v korespondenci razbremenil uvozne referente. Tako se je s planom delovne sile za leto 1964 predvidelo, da se opusti delovno mesto »stenodaktilografa II.« in se v zameno zanj predvidi delovno mesto »korespondenta z znanjem tujih jezikov« (dokaz: prijava vodje sektorja za planiranje delovne sile KS za leto 1964). Ker tov. Ajdnik torej ni izpolnila pogojev oziroma obljub, danih ob priliki namestitve, niti v podaljšanem roku iznad 9 mesecev in torej tudi ni pričela z obiskovanjem tečaja nemškega jezika v podaljšanem roku 5 mesecev, se je predlagalo DS EE 8 na njegovi seji dne 7. 8. 1964 — torej po povratku imenovane iz ca. 2-mesečnega bolniškega staža — da se duplicira delovno mesto »korespondenta z znanjem tujih jezikov« v uvoznem oddelku ob istočasni ukinitvi delovnega mesta »stenodaktilografa II.«. DS EE 8 je na tej seji ob prikazu stvarnega stanja v uvoznem oddelku potrdil dupliciranje delovnega mesta »korespondenta z znanjem tujih jezikov«, ukinit delovno mesto »stenodaktilografa II.«, hkrati pa zadolži vodjo EE 8 tov. Iva Brenčiča in direktorja računovodstva tov. Viktorja Piliha, da raziščeta možnost razvrstitve tov. Ajdnik na prosto delovno mesto »knjigovodja EE 3« v računovodskem sektorju (dokaz: sklepi DS EE 8 od 7. 8. 1964). Na to delovno mesto »knjigovodja EE 3« pa imenovana ni mogla biti razporejena, ker ni imela ustreznih prakse za to delovno mesto. Razprava sama na DS EE 8 pa je tekla v smeri ugotovitve, da tov. Ajdnik ne opravlja v celoti delokrog svojega delovnega mesta in da s tem dodatno obremenjuje delo ostalih uvoznih referentov. Na podlagi tega sklepa DS EE 8 se je iskalo s strani KSS prizadeži tovarišici drugo delovno mesto.

Hkrati se je v letu 1964 za planirano delovno mesto in kasneje tudi po sklepu DS EE 8 potrjeno delovno mesto »korespondenta z znanjem tujih jezikov« opravilo več notranjih in zunanjih javnih razpisov, na katerega se je prijavila tov. Marčijan, ki pa delovnega mesta končno ni sprejela, ker ji je dotedanje podjetje zaradi njenih v praksi dokazanih delovnih kvalifikacij vidno izboljšalo osebni dohodek in tudi rešilo stanovanjski problem, kar pa v našem podjetju ni bilo mogoče osigurati (dokaz: dokumentacija v KSS in izjave tovarišica Vebra).

Na ponovno zunanje razpise prostega delovnega mesta »korespondenta za tuje jezike« se je zatem prijavila tov. Kocjan Dita iz Soštanja, ki je imela srednješolsko izobrazbo in obvladala nemški jezik, vendar se zaradi neprilagojenosti in določenih težav ni mogla vpeljati v delo. Zato so vsi sodelavci uvoznega oddelka enoglasno odločili, da tovarišica Kocjan ni primerna za to delovno mesto. Delovno razmerje s tovarno je zapustila ob poteku pogodbe za določen čas (dokaz: originalna pogodba za določen čas v KSS).

KOMISIJA ZA SKLEPANJE IN ODPOVEDOVANJE DELOVNEGA RAZMERJA TOVARNE EMAJLIRANE POSODE CELJE

RAZPISUJE

naslednja prosta delovna mesta:

1. UPRAVNIK POČITNIŠKEGA DOMA V CRIKVENICI

Pogoj: dovršena trgovska ali gostinska šola, več let prakse v trgovini ali gostinstvu.

2. GLAVNA KUJARICA ZA POČITNIŠKI DOM CRIKVENICA

Pogoj: gostinska ali gospodinjstva šola, več let prakse v gostinstvu ali počitniških domovih.

3. EKONOM POČITNIŠKEGA DOMA V CRIKVENICI

Pogoj: dovršena trgovska ali gostinska šola, praksa v skladiščih trgovine ali gostinstvu.

Obračunska osnova po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov oziroma po pogodbi.

Rok prijave je do zasedbe delovnih mest.

Celje, dne 21. 5. 1965

ODGOVORIL?

Po odhodu tovarišice Kocjan dne 9. 1. 1965 se je s strani KSS ponovno opravil javni zunanji razpis prostega delovnega mesta »korespondenta za tuje jezike«, ki je bil objavljen skupno z razpisom prostega delovnega mesta »pravnik« v pravni službi« v dnevniku DELO 13. 1. 1965 (dokaz: originalen izrezek iz omejenjene številke DELA z dne 13. 1. 1965 priložen račun Casopisnega podjetja DELO št. 478/D z dne 18. 1. 1965). Na ta razpis se je prijavila tovarišica Pirh Milena, ki je diplomirala na Administrativni šoli v Mariboru, tudi v Višjem administrativnem tečaju, ki ji po veljavnih predpisih daje rang srednje strokovne izobrazbe, kar je uradno potrjeno tudi v delovni knjižici (dokaz: uradna zabeležba OBLO Maribor o priznanju srednje strokovne izobrazbe). Tovarišica Pirh se je v Višjem administrativnem tečaju učila nemški jezik, razen tega pa je pri Zavodu za tuje jezike Višje ekonomske komercialne šole v Mariboru končala intenzivni tečaj I. nemškega jezika (dokaz: potrdilo o I. stopnji nemškega jezika, št. 309 z dne 3. 2. 1964). Pred sprejetjem v naše podjetje je bila testirana po našem industrijskem psihologu na psiho-test, glede na strokovno usposobljenost za konkretno delo, med drugim tudi za znanje nemškega jezika (je testiral vodja uvoznega oddelka). Pri tem je psihogram pokazal, da vse ugotovitve »zagotavljajo, da ima kandidatinja mnogo sposobnosti za uspešno priučevanje«, testiranje v praktičnem delu pa je ugotovilo, da kandidatinja perfektno obvlada slovensko in srbsko stenografijo (ki je tovarišica Ajdnik kljub končani ESS ni hotela uporabljati na delovnem mestu) in da ima zadovoljivo osnovo za izpopolnitve nemškega jezika in s tem obvladavanje nemške korespondence v bližnji prihodnosti (dokaz: prijavna pola v KSS, testi pri industrijskem psihologu in testi praktičnega dela tudi nemškega diktata v stroj pri vodji uvoznega oddelka). Znanje nemškega jezika kandidatnje torej ni enako ničli, kot pisci iznaša v svojem sestavku. Glede na take ugotovitve in ocene je komisija pri ZP komercialne končno sprejela tovarišico Pirh na delovno mesto »korespondenta za tuje jezike« z obračunsko postavko din 210, zmanjšano za 15 odstotkov, kar znaša neto 179 din na uro, prav tako z izrecno obvezo izpopolnitve znanja nemškega jezika v roku ca. 1 leta. Tovarišica Pirh obiskuje od 16. marca 1965, torej od trenutka zaposlitve v našem podjetju, intenzivni nadaljevalni tečaj nemškega jezika II. pri Zavodu za poučevanje tujih jezikov v Celju s tem, da bo po končanju tega tečaja nadaljevala s konverzacijskim in končno korespondenčnim tečajem. Ima prav tako isto dolžno delovnega staža kot tovarišica Ajdnikova.

Današnja razlika v OD med tovarišico Ajdnikovo in Pirhovo znaša torej samo 13 din na uro, kar pa prav gotovo odtehta solidno znanje in uporaba slovenske in srbohrvatske stenografije, sedanje testirano osnovno znanje nemškega jezika ter pokazana prizadevnost pri delu po preteku 2-mesečne zaposlitve v uvoznem oddelku.

Ponovno poudarjamo, da na večkrat javno razpisano delovno mesto

»korespondenta za tuje jezike« znotraj in izven podjetja tovarišica Ajdnik nikoli ni predložila prošnje otnosno se nikoli ni prijavila.

Tov. Ajdnik se je po razpravi na DS EE 8 z vložitvijo lastne prošnje z dne 28. 9. 1964 prijavila in bila sprejeta na delovno mesto »samostojnega korespondenta«, ki ga danes dejansko tudi zaseda v pravni službi in za kar prejema polno obračunsko postavko OD, ki ga predpisujeta pravilnik za delitev OD in analitična ocena. S tem ji je podjetje torej omogočilo njenemu znanju primerno delovno mesto, ki zahteva po opisu ESS z večletno prakso.

Taka so torej dejstva — čigar dokumentacija je na uvid slehernemu članu kolektiva v KSS, pri direktorju izveza in uvoza in vodji uvoznega oddelka, ki so narekovala zasedbo delovnega mesta »korespondenta za tuje jezike« v uvoznem oddelku v interesu ažurnega izvrševanja nalog in opravljanja dela. Pri vsem tem pa je nerazumljivo, zakaj se tovarišica Ajdnik čuti prizadeta in iznaša te stvari v tej obliki, ko pa je imela v preteklosti vedno in ob vsaki priložnosti vse možnosti, da se na odločitve pritoži na organe samoupravljanja v podjetju, ali pa v skrajnem primeru sproži tudi delovni spor pred rednim sodiščem.

Prav je, da se kritične pripombe posameznikov, ali pa v tem primeru tovarišice Ajdnik, pišejo glede na izvajanje kadrovske politike, toda se stvari morajo sloneti na osnovi preverjenih podatkov, nikakor pa ne smejo dokazovati nesposobnosti sodelavcev, če le-te ne poznajo ali vanje niso prepričani. S tem lahko onemogočimo vsakega novo došlega člana delovnega kolektiva že v prvih tednih zaposlitve, ustvarjamo njemu slabo vzdušje v delovni enoti, nelagodno počutje, ki vpliva na zmanjšano storilnost dela in onemogočimo hitrejšo prilagajanje v njegovem ožjem kolektivu.

Tovarišica Ajdnik je dejanski študent našega podjetja, torej s tem ni rečeno, da ji je podjetje dolžno zagotoviti preko sprejema njeni zahtevi odgovarjajoče delovno mesto, če v času prakse z lastno prizadevnostjo ne pokaže dovolj resnih namenov, da si pridobi tisto dodatno znanje, ki je nujno potrebno za sto odstotno opravljanje nalog na tem delovnem mestu. Pri tem pa lahko ugotavljamo, da so sovornice Ajdnikove, ki so se zaposlile na poslih zunanje trgovine v našem podjetju v istem času ter z enako šolsko izobrazbo (končano ESS) z eno izjemo vse vpisale in se izredno izobražujejo na VEKS v Mariboru in svoj študij redno opravljajo poleg svojega dela v podjetju.

Cudno pa je tembolj, da se tovarišica Ajdnik pri iznašanju svojih problemov poslužuje neresničnih in nepreverjenih podatkov, ki nepoznavalca nehotе zavedejo v zmotę.

Ivo Brenčič
Lojze Pavlič
Marjan Piliš

OPOMBA UREDNISTVA: Opozorili smo sestavljalce na preobširnost odgovora, vendar na skrajšanje sestavka niso pristali in zahtevali objavo v celoti. Njihovi zahtevi smo ustregli.

Gradnja avtoservisa v Celju

Podjetje »Avto« Celje bo začelo že letos graditi nasproti tovarne »Etol« in »Zične« sodobno avtoservisno delavnico, ki je v Celju zaradi naglo naraščajoče motorizacije več kot potrebna. Sredstva za gradnjo so že zagotovljena (lastna sredstva podjetja in kredit).

Z dograditvijo novih servisnih kapacitet bodo popravila opravljali hitreje in kvalitetneje, saj se bo tako znatno izboljšala specializacija remontnih delavnic.

SPREMEMBE STATUTA

Leto dni po sprejetju našega statuta se je pokazala potreba za spremembo nekaterih določil statuta. Spremembe so malenkostne ter je prišlo do njih zaradi nekaterih novih zakonskih določil in pa v zvezi z izdelavo pravilnika o notranji organizaciji podjetja.

Hkrati z osnutkom pravilnika o notranji organizaciji so bile objavljene predlagane spremembe statuta ter je bila dana možnost članom kolektiva, da dajo svoje pripombe na predlagane spremembe.

Spremembe se nanašajo na naslednja določila:

V čl. 118 statuta se spreminja način izvolitev predsednika in namestnika zbora proizvajalcev tako, da se navedena funkcijonarja volita na zboru proizvajalcev z običajnim glasovanjem javno ali tajno in ne na način, kakor se volijo samoupravni organi v podjetju, kakor je bilo doslej predvideno v statutu. S tem je postopek pri izvolitvi poenostavljen. Razen tega sta predsednik in namestnik zbora proizvajalcev izvoljena za dve leti in ne samo za eno leto kot je bilo določeno doslej.

V čl. 24. statuta se spremenijo določila glede aktivne in pasivne volilne pravice ter je novo besedilo glede pravic članov kolektiva v pogledu volitev usklajeno s sedaj veljavnimi določili zakona o volitvah delavskih svetov in drugih samoupravnih organov v podjetju.

V členih 30, 32, 48, 49 gre samo za stilistične popravke, da se namesto naziva »nižji samoupravni organi« točneje izrazi, da gre za samoupravne organe v nižjih samoupravnih enotah in slično.

Čl. 62 se spremeni v toliko, da se točka 7. in 8. združi v eno točko ter dobi skupen naziv »prodaja in zunanja trgovina«. Po dosedanjem besedilu statuta bi bila prodajna služba in služba zunanje trgovinskega poslovanja samostojni strokovni službi, delovni enoti, kateri bi vodili vsako zase vodji teh služb kot vodilna strokovna delavca. Po osnutku novega organizacijskega pravilnika pa sta služba prodaje in zunanje trgovine združeni v eno delovno enoto-sektor pod enotnim vodstvom in je zaradi tega v statutu popravitve to spremembo, nastalo v zvezi z novo organizacijo v podjetju.

Popravek čl. 95 tj. črtanje drugega odstavka tega člena v statutu je v zvezi z novo notranjo organizacijo v podjetju, ker bodo strokovne službe, ki delajo na izvajanju in izpolnjevanju tehnološkega postopka po novi organizaciji, spadale v pravo proizvodnje in ne pod pomočnika glavnega direktorja.

V čl. 138 in 139 statuta se podaljšajo roki glede uskladitve samoupravnih predpisov s predpisi statuta. V statutu je bilo doslej določilo, da bi morali interni samoupravni predpisi tj. pravilniki biti usklajeni v roku 8 mesecev po uveljavitvi statuta, kar je pa neizvedljivo. Ta 8-mesečni rok je sedaj potekel. V zadnjem mesecu so izšli novi zakoni kot napr. zakon o delovnih razmerjih, zakon o varnosti pri delu in drugi, v katerih se določa celo enoletni rok za usklajitev internih predpisov v podjetjih z določili v teh in drugih zakonih. Glede na to, da so ti zakoni šele izšli sedaj, morali naše pravilnike in interne predpise usklajevati v prihodnjih mesecih. Zaradi tega se je v predlagani spremembi čl. 138 in 139 statuta podjetja določil naknaden rok za to usklajevanje 31. 12. 1965. Za izvedbo nove organizacije podjetja se predvideva rok do konca junija 1965.

Spremembe statuta tedaj bistveno in dejansko ne spreminjajo besedila dosedanjega statuta. Ker smo že pri sestavi statuta predvidevali občutno spremembo raznih zakonitih določil zlasti na področju delovne zakonodaje, varnosti pri delu in podobno, smo v statutu uzakonili le načelna določila in nam ne bo treba sedaj statuta spreminjati in usklajevati z zakonitimi določili.

dr. Z. F.

Vloga in položaj statistične kontrole kvalitete industrije Zahodne Evrope

MINISTRSTVO ZA GOSPODARSTVO ZVEZNE REPUBLIKE NEMCIJE JE ORGANIZIRALO POTOVANJE NEMSKIH STROKOVNJAKOV ZA STATISTIČNO KONTROLO KVALITETE PO NIZOZEMSKI, ANGLIJI, FRANCIJI IN ITALIJI.

Članek prinaša res kratak izveček iz poročila o tem študijskem potovanju, katerega je objavil kuratorij za racionalizacijo nemškega gospodarstva.

Težave, povezane z uvajanjem statistične kontrole kvalitete, so enake težavam v Zvezni republiki Nemčiji. Predvsem nastopajo problemi v zvezi z organizacijo kontrole, problemi kadrov in izobraževanja kadrov.

Novo metode niso bile odkrite — kar tudi ni bilo pričakovati — znane metode statistične kontrole kvalitete pa so postale v obiskanih podjetjih integralni element organizacije podjetja za dobro kvaliteto svojih izdelkov. Samo vodstvo podjetja lahko — tako poudarjajo pri Metal Box Co. — z določeno politiko, potrebnimi sredstvi in s primerno organizacijo zagotovi kvaliteto svojih izdelkov.

V obiskanih podjetjih je kontrolo kvalitete organizirana po dveh principih:

- Neposredno podrejena vodstvu podjetja odgovarja
- ja statistična kontrola kva-

- litete za kvaliteto izdelkov.
- Če se pojavi neustrezna kvaliteta, ima pravico ustaviti proizvodnjo.
- Statistična kontrola kvalitete ugotavlja in registri- ra kvaliteto in deluje kot »oko vodstva podjetja«.

Od Anglije do Italije velja moto vključiti človeka — proizvajalca na stroju kot samostojno delujoči in odgovorni element proizvodnje, ki sam teži k izboljšanju kvalitete. Vse preiskave, pregledi in drugi ukrepi kontrolne kvalitete so njemu samo v pomoč pri izva- janju njegove naloge — to je izdelavi kvalitetnega izdelka.

Tekoče se grafično prikazuje nihanje kvalitete.

Podjetja uporabljajo različne kontrolne kartice. Delno je razširjena X/R kartica. Napake so prikazane na velikih formularjih.

Bolj so razširjene C — kartice, ki prikazujejo število napak v vzorcu in vrsto napake.

Podatki služijo za dnevno poročilo o kvaliteti za vodstvo proizvodnje in za analize fak-

torjev, ki vplivajo na kvaliteto izdelkov.

Ni bilo najti avtomacije kontrole kvalitete — tudi tam ne, kjer so uvedene pri avtomatski proizvodnji avtomatske preiskave. Ravno v tem primeru je bila statistična kontrola kvalitete z običajnimi metodami kontrolnih kart, vzorčno preiskavo, itd. že predhodno vključena v projekt.

Mnoga, tudi relativno mala podjetja, uporabljajo lastne vzorčne pane, ki temeljijo na statistični podlagi.

Za jemanje vzorca veljajo AOQL norme.

V Nizozemski obstajajo privatne ustanove, kjer je mogoče doseči izobrazbo in naziv »statističnega analitika« in »analitika kvalitete«. Izpiti so pod državno kontrolo. Država forsira tečaje za profesorje z namenom uvesti statistiko kot učni predmet na srednjih šolah.

Na univerzah v Angliji se predava predmet matematična statistika. Tako je najti relativno veliko število akademskih statistikov v proizvodnji.

V podjetjih posvečajo veliko skrb izobrazbi tehnikov in ostalega personala kontrole kvalitete.

V Franciji na univerzah ni predavanj za tehnično statistiko. Institut za statistiko pariške univerze je zato osnoval skupno z industrijo centralo za izobraževanje tehničnih statistikov.

Podobno je v Italiji, kjer za to skrbi strokovno združenje za statistično kontrolo kvalitete.

Bodite previdni

V MESECU APRILU 1965 JE BILO 36 PRIMEROV RAZNIH MALIH NEZGOD, VEČJEDEL ZARADI NEPREVIDNOSTI POSAMEZNIKOV. ŽE STAR PREGOVOR PRAVI, DA JE PREVIDNOST MATI MODROSTI. ČE BI BILO TOREJ VEČ PREVIDNOSTI IN VEČ MODROSTI, BI BILO TUDI MANJ NEZGOD VSEH VRST IN MANJ BOLEČIN.

Stane Sitar je obrezoval kopalne kadi. Pri tem delu mu je padel kovinski drobec v oko in mu ga poškodoval.

Srečko Javoršek je hotel obrniti zaboj odpadne pločevine. Pri tem mu je spodrsnilo in je z nogo zadel v odpadno pločevino ter se urezal v levo nogo.

Anton Strk je hotel sneti pralnik s slova. Pralnik mu je zdrsnil iz rok in ga urezal v desno roko.

Andrija Meze je delal z naglico in tudi pazil ni pri delu ter mu je vroča posoda padla na roko in mu povzročila opekline.

Marija Rajh je nakladala deske na transportni voz. Na neravnih tleh ji je spodrsnilo, da si je poškodovala desno nogo.

Anton Mraz ni pazil ko se je peljal na delo s kolesom. Zavozil je na ka-

men, se prevrnil in se poškodoval po telesu.

Gabrijel Vidmar je obračal kotle za centralno gretje. Pri tem ga je oplazila veriga po prstu in mu ga poškodovala.

Vencleslav Lipovšek je delal pri robilnem avtomatu. Ker ni bil pozoren pri delu, se je pičil na odpadni pločevini v prst.

Emil Jarmšek je prevažal orodja. Ker ni pazil, je orodje zdrsnilo iz voza, mu padlo na nogo in jo poškodovalo.

Martin Hostnik je čistil radiatorske člene na žičnatem kolutu. Pri tem delu je bil nepreviden ter mu je člen izšlo iz rok in mu ga vrglo v glavo.

Justina Leben je prebirala pralnike. Pri tem se je na ostrem robu pralnika vrezala v prst. (Nadaljevanje na 15. strani)

KOLESARJI POZOR!

LE DOBRO VZDRŽEVANO IN OPREMLJENO KOLO JE POGOJ ZA DOBRO VOŽNJO.

V mesecu maju bodo prometni organi LM pregledovali kolesa članov našega kolektiva. Ugotavljali bodo tehnične pomanjkljivosti in slabo vzdrževanje. Lastnike slabo vzdrževanih koles pa bodo opozarjali in po potrebi tudi kaznovali.

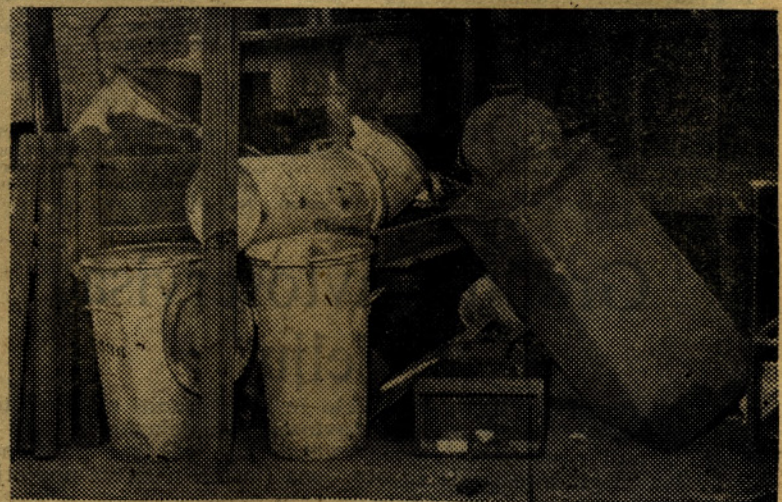
Vsak lastnik kolesa ve, kaj njegovemu konjiču manjka. Da pa bi tega ne pozabil in da bi pravočasno spravil svoje vozilo v red, bo interna mestna komisija LT pregledala vsa kolesa in z listkom, na katerem bodo pomanjkljivosti označene, opozorila lastnike.

V interesu posameznika je, da ta preventivni ukrep resno upošteva, kajti posledice bo nosil vsak sam.

Obveščamo tudi, da ima vsak lastnik kolesa možnost, da si da kolo popraviti v tovarni, kajti prometni organi LM bodo s svojo ekipo brezplačno nameščali na kolesa razne dele. Zračunali pa bodo samo uporabljen material. Kdo bo imel neprimerno kolo in ne bo dovolil, da mu ga člani prometne ekipe popravijo, mu bodo kolo odvzeli oziroma prepovedali vožnjo z njim.

Vse za varno vožnjo!

Avto moto klub LT Emajl

Da je nered pogost vzrok nezgod, ni treba posebej poudarjati o tem priča prenekateri nesreča.

Mala križanka

1		2	3	4	5
		6			
7	8		9		
10		11		12	
13					
14				15	
16			17		18
			19		
	20				
21			22		
23		24		25	
26					

Vodoravno: 1. okrogel predmet; 6. naš izdelek (posoda); 7. kratica za Ljudsko tehniko; 9. dvojina od glagola »sem«; 10. krajše časovno obdobje; vzklik bolečine; 13. pristanišče ob Kaspijskem morju; 14. ime ameriške filmske igralko Gardner; sedemnajsta črka abecede; 16. kemični simbol za Radij; 17. nadav, predplačilo; 19. del gledališča; 20. znamka italijanskih avtomobilov; 22. severni jelen; 23. ekipa, moštvo; kvartaški izraz; 26. oratar.

Navpično: 1. reka v Srbiji; 2. predlog; 3. lito železo; 4. vulkanski pepel; 5. pokrajina v severni Španiji med Baskijskim gorjem in gornjim Ebrom z glavnim mestom Vitoria; 8. najbolj razširjena rastlina; 11. luka v Izraelu; 15. tunel; 17. del imena glavnega mesta Efiopije; 18. pripadnik arabskega naroda; 19. pijača starih Slovanov; 20. arabski knez; 21. moško ime; 24. avtomobilska oznaka Maroka.

— SlaVi —

Rešitev prejšnje križanke

VODORAVNO: 1. AVSTRIJA, 8. FRANE, 9. AL, 10. RA, 11. IKA, 12. IGOR, 15. LAH, 16. B, 17. O, 18. AERODROM, 24. HE, 25. ROTI, 26. PODRAVKA.

VRAG, 3. SA, 4. TN, 5. RE, 6. JAKA, 7. ALAH, 11. IL, 13. OBRED, 14. R, 17. ODRA, 19. EHO, 20. O, 21. ROV, 22. OTK, 23. MIA, 27. R.

NAVPIČNO: 1. AFRIKA, 2.

— S V —

Prolog

Otok II ni osamljen atol nekje sredi Tihega oceana. Na njem ne žive niti brodolomci, niti gusarji, marveč navadni, čisto navadni ljudje. Kljub temu, da gre v našem primeru za čisto navadno stanovanjsko naselje ob robu mesta, je mogoče v določenih okoliščinah doživeti grozljive storijske, da se jeziijo lasje in da kožo spreletava srh.

Zgodba

Polnoč. Pravkar sem ugasnil luč. V trenutku ko se je zavest hotela umakniti, da bi za nekaj kratkih uric utonilo v pozabo vse, kar je čez dan morilo duha, pretrgajo nočno tišino prodorni zvoki. Glasovi so ubrani in pravilno razporejeni v tonsko lestvico. Posamezen ton traja nekaj sekund, nakar ga zopet v enakem presledku zamenja drugi višji in vse tako naprej, dokler ni dosežen visoki C. Ponovno prislunhem v mrak. Poslednji zvok se je izgubil in spet je vse tiho, kot je lahko tiha samo polnoč ob robu mesta.

Globoki marsovski zvoki ponovno preparamo noč. Sedaj je postalo očitno, da se tudi prvič nisem zmotil. Vstanem in stopim k oknu. Kot večič je tudi moj pogled priklenila žarnica, ki je bila prižgana na stopnišču sosednjega bloka. Na razsvetljenem stopnišču je stal človek, oblečen v belo haljo in s predmetom v rokah, ki mu je služil za proizvajanje tajnstvenih zvokov. Čeprav je bila oseba v belem plašču daleč na oni strani dvorišča v zasteklenem hodniku, je s svojim demonskim koncertom zbužala tako neprijetno počutje, da se je koža najezila.

URA STRAHOV

Potem, ko je bil zopet dosežen visoki C, je človek v belem plašču vzel pod roko predmet, ki se mi je tokrat zdel podoben veliki knjigi in izgubil in stanovanje.

Čez nekaj trenutkov se je ponovno pojavil. Tokrat se mi je zazdelo, da je nenavadno nervozen. Prišel je z nekakšnim stolom v rokah, ki ga je postavil predse, nekaj naravnal in spet so začeli parati noč zvoki v enakih presledkih — od nizkih do najvišjih tonov. Nisem več vzdržal. Zbudil sem ženo, kajti bil sem prepričan, da sem pričel nenačuden dogodek in v takšnih primerih imajo ljudje po navadi radi ob sebi priče. In tako je bila odslej tudi žena priča misterioznemu maševanju človeka v beli halji v bloku čez dvorišče.

Nekdo od naju je predlagal, da bi kazalo zbuditi sosedo. Kmalu smo stali ob oknu štirje in to za potegnenimi zastori, kajti žene so naju zaklinjale, naj nikar ne odgrinjamo zaves, saj ne bi bilo nič čudnega, če bi bil misteriozni človek oborožen. Njegova nepreračunljivost je lahko brez meja, so dejale žene, in zato je bolje, če ostanemo skriti za zavesami. Zaradi ljubege miru sredi noči sva poslušala ba čeprav zaveso niso dovoljevale jasnega vida. Kar naprej smo stali ob oknu, poslušali zvoke in čakali na nekaj, kar se bo moralo zgo-

HUMOR KI NI ZA IZVOZ

CARINIK Z DOBRIM NOSOM

Italijanski cariniki iščejo predvsem cigarete in pijačo. Tu in tam pregledajo kakšno torbo. Tudi upravnemu odboru niso prizanesli. Vendar je zanimivo, da se zanimajo samo za zvezne poslance. Najprej je pregledal potovalno torbo Albina Lesjaka, ki je bil nekoč poslanec. Drugi po vrsti je bil Milan Kavčič, ki mu je pravkar potekla mandatna doba. Tretji je bil Jože Turnšek, ki je bil izvoljen na zadnjih volitvah. Z registrom bivših in sedanjih poslancev smo končali. Vendar carinik ni odnehal. Pokazal je že na torbo ing. Jančigaja.

»Zakaj pa njemu?« je nekoga zanimalo.

»Razumljivo,« je dejal sosed, »saj je vendar kandidiral...«

ITALIJANŠČINA

V Italiji smo bili že ves dan. V tem času si ljudje odprte glave zapomnijo že nekoliko besed. In mi smo odprte glave! To je hotel dokazati tudi A. L., ki je pristopil k mizi, kjer so sedeli italijanski gostitelji, ki so nas povabili na pijačo in samozavestno pozdravil:

»Buona notte (lahko noč!)...«

Vsi prisotni so se začudeno vprašali, zakaj odhaja, ko je vendar šele prispel.

SMOLA

Že ob prestopu državne meje je naprosil ing. S. sodelavca P. naj ga opozori na vse lepé Italijanke, ki jih bosta srečala na poti po Italiji. Ker je bilo potovanje študijsko, je to pravzaprav povsem razumljivo, saj moremo njuno zanimanje uvrstiti ali med »študij estetike« ali pa med znanstveno zvedavost »o socioloških nagibih žena v Italiji«.

P. je vzel željo tovariša do kraja resno. V Perdenone ni bilo nič, kar bi zbudilo njegovo zanimanje. Tako je bilo tudi v Bassano del Grappa in Padovi. Že prvi večerni sprehod po beneških ulicah je rodil zaželen uspeh. P. je vzkliknil:

»Poglej jo!«

Nedaleč od njiju je stal objekt njune študijske vneme. Ko sta se mu približala (tudi miloško Venero si ogleujemo od blizu!), je objekt spregovoril svoji spremljevalki v čisti srbohrvaščini:

»Pazi što su ovi radoznali...«

kdo od nas pričakoval kratek a srdit dvoboj, ki se bo ob smrtnem kriku vsak hip odigral pred štirimi nemočnimi opazovalci, oblitimi z grozo in obupom. V trenutku največje napetosti pa se je zgodilo nekaj, česar nihče niti najmanj ni pričakoval. Čuvaj se je namreč ustavljal in vsem se nam je zazdelo, da je narahlo nagnil glavo v levo. Z nagnjeno glavo je obstal na stopnicah nekaj trenutkov, nato se je počasi obrnil in s prav tako počasnimi koraki, kot se je pred nekaj hipi vzpenjal, s prav tako preudarnimi koraki se je jel spuščati po stopnišču navzdol. Ha, tu imaš bojzljivo nesramnega, je šlo pritojno od ust do ust. Zavohal je nekaj sumljivega, pa mu je zasmrde! Nekdo je v opravičilo pripomnil, da ga je pred dnevi slisal, kako tarna, češ da je bolan ter da mu vsjo množstvo injekcij, ki so mu jih napikali v zadnjico, nič ne pomaga. Sporazumeli smo se, da je bolezen tudi v tem primeru olajševalna okoliščina. Obsojanje nečastnega umika z bojiščca se je prelevilo v razumevalno skomiganje z rameni. Spet smo pričakovali nadaljnjih dogodkov. Potem smo počasi postajali nestrpni (moža ni hotelo več biti iz sobe), nato trudni in končno zaspani. Poslovili smo se in legli s svojimi občutki k počitku. Kmalu so začeli parati noč znani zategnjeni zvoki s stopnišča.

Epilog:

Naslednje jutro, ko so bile veke še vse težke, sem telefoniral v INGRAD. Povedali so mi, da je ekipa iz Ljubljane preteklo noč merila zvočno proizvodnost zidov v montažnem bloku št. 7 na Otoku II.

Vojak se je zelo hitro vrnil. Steklenica je bila na pol izpraznjena.

Cakali so.

Vojak z zlatimi gumbi jim je mahnil z roko in dva vojaka sta začela še to malo, kar je ostalo, zlivati okoli barake.

Velika deklica je ves čas nemo strmela v vojake in spremljala vsako njihovo kretnjo, kot da ona edina ve, da otroci v baraki niso dobili vode, da je tudi oni ne bodo dobili, da to morda sploh ni voda, kar vojaki pravkar zlivajo po stenah barake. Za njo je imel smeh Vojaka z zlatimi gumbi povsem določen prizvok. Spremljala je oficirjevo roko, to lepo, negovano, čisto roko, z dolgimi tenkimi prsti, pod katerimi se je zdajci nekaj zasvetilo.

Vžigalica!

Majhen, čisto majhen plamenček, se je plazil ob robu barake, jo v hipu zaokrožil, se začel širiti, dvigati in že je švignil kvišku plamen, s strahotno lučjo je osvetil prostor.

»Neeee!« je zakričala Velika deklica v trenutku, ko je došla, kaj se dogaja. Pognala se je k zapahnjnim vratom.

»Ne, ne, ne,« je vpila in skušala z dolgimi zamahi prodreti skozi velik plamen. Ogenj je švignil, prasketal, lomil, podiral in požiral streho, steno, travo...

Tekla je okoli barake, iskala kak prehod, a plameneča stena se je vedno višje dvigala pred njo, da se je samohotno izmikala baklam, ki so ji padale nasproti. Zasišla je glas, tenak, znan glas. Klical je:

»Mama!«

»Esti!« je kriknila Velika deklica in se pognala v migetajočo steno plamena. Vrglo jo je nazaj. Z rokami na obrazu in z ožgano obleko se je opotekla k otrokom. Nem so stali tesno skupaj in strmeli v ta strahotni požar. Šele pogled na Veliko deklico, na njen spačeni obraz jih je odlepil, premaknil, pognal naprej.

Kričali so, tekali okoli barake, skušali gasiti s palicami, z jopicami, a vse je ostalo v plamenu, kot bi nalagali dračje.

Široko odprte oči so se spremenile v steklen pogled, ki je obvisel na otrocih, na vsakem posebej. Prilepil se je vsakemu na zenice in jih kleščil.

Postala je del okna. Njeno negibno telo je črnelo, samo iztegnjena skodelica, jih je še vedno prosila vode.

Kot temni val se je smrtni boj deklice prenesel na njih in jih potegnil v vrtnec.

Morali so stran. Stran, stran.

Zakrivali so si oči in se brezglavo pognali v dir.

Le Biba je še zmeraj stala pred oknom. Široko odprte oči deklice so jo držale, jo uklepale, prav tako kot njene roke prej, ko si je močila usta z njenimi solzami. Ni je več poznala. Ostala je samo skodelica v iztegnjeni koščeni roki in oči, te velike steklene oči.

Strah, strašen strah jo je pognal z mesta. Jecljaje je tekla za ostalimi.

Nenadoma se je znašla pred Vojakom z zlatimi gumbi. Stal je še vedno tam kot prej; ves lep, čist, z rokami na hrbtu. Prijazno se ji je nasmihal. Prav tako kot takrat, ko se je ustavil pred njo in ji popravil znak na roki.

Obrnila se je —

na oknu je viselo črno, pooglenelo, lepenki podobno truplo...

Hitela je stran. Želela je, da ne bi videla nikogar več. Ne otrok, ne barake, ne vojakov, ne peska pod nogami.

In vendar je bil tu še vedno on —

Vojak z zlatimi gumbi. Ves lep, miren, prijazno nasmijan, kot bi jo hotel strašiti s svojo zlikano srajco, z ovratnico in svetlikajočimi se gumbi.

Hotela mu je ubežati, a tedaj je stala pred njo — Deklica s skodelico. Prilepljena, priraščena v žareče železo, s prazno skodelico v koščeni roki.

Kot v začaranem krogu jo je neznana roka vrtela med oknom in med Vojakom z zlatimi gumbi — to lepo, lesketajočo se pošastjo. Prijazno, nad vse ljubeznivo se je nasmihal.

Miriam Steiner: VOJAK Z ZLATIMI GUMBI

9

Vrata so se z velikim treskom zrušila. Pohiteli so tja, a nihče se ni pokazal.

Prisluškovali so, da bi slišali kak glas, klicali so:

»David, Sammu, Esti, Nicole...«

Nihče se ni oglašil.

Velika deklica je zagledala Vojaka z zlatimi gumbi in stekla k njemu.

»Pogasite!« je prosila z zadržano vznemirjenostjo.

»Pogasite,« je kričala, »tam so otroci, Esti, David, Nicole, pogasite, pogasiteee!«

Ni je poslušal. Visoko vzravnal je opazoval ta divji kres in na njegovem obrazu je sijalo zadovoljstvo. Ko se mu je Velika deklica obesila za rokav in še enkrat zakričala: »Pogasite!« jo je odrinil in si z rokavico očistil mesto, kjer so ga držale njene roke.

Gledala ga je in se odmikala, kot da na njegovem prijaznem, lepem, smehljajočem se obrazu, kot da tu in tam v baraki vidi vso strahoto tega pokola.

Hotela je zbežati, a je nenadoma obstala v krogu ostalih otrok.

Na oknu, ki je edino ostalo v svojem okviru, so zagledali Deklico s skodelico.

Vzpenjala se je po železnih rešetkah. Vse na njej je gorelo. Lasje so bili videti kot velika bakla, ki raste iz čela; zvezda na roki je gorela, izginjala, dokler se ni spremenila v rano.

A še vedno se je vzpenjala in premikala ustnice, kot bi govorila:

»Mutti.«

Grabila je po žarečih rešetkah in prsti so ji za vedno ostali tam, kamor jih je položila — v razbeljenem železu.

Roko s skodelico je stegnila skozi okno. Koža pod komolcem se je vsesala v železo. Še vedno je trzala in premikala ustnice, kot bi ponavljala:

»Mutti.«

Priplazila se je do nekega zaboja. Oklenila se ga je, se priselala nanj, kot da se boji, da ga bo vroč pesek spodnesel, odplavil. Vse telo ji je stresalo jecljanje, suh jok, ki se ni hotel dvigniti do grla in se spremeniti v solze. Ni ji dalo kričati, vpitati. Želela si je stran, daleč stran, kjer bi bila sama. A kamorkoli je šla, povsod so prihajali za njo.

Veliki škornji so se svetili kot sonce, da jih je slepilo, ko so po dolgi vožnji izstopili iz vlaka. Bili so veliki, kot bi z njimi hotel prekoračiti vso deželo, kot strašna pošast, ki se je spravila na mušico. Vojak z zlatimi gumbi je stal pred njo kot veliki ajd iz pravljice. Ni imel gorjače, ni bil odet v volčjo dlako, ni bil poraščen z dolgo brado.

Bil je to lep, gladek obraz, ves nasmijan in sila prijazen.

Prihajali so tudi drugi.

Deklica s skodelico. Roko je stegnila k Bibi, kot da niti ne vidi, kako se ji izza hrbta kradejo majhni, čisto majhni možički; kot iskre švigajo okoli, se vrtijo v besnem plesu okoli nje in ta ples se je spremenil v dim, v iskre in se razrasel v plamen, plamen je grabil dekličino obleko, jopico, lasje, zvezdo na roki in ona vsa je bila ena sama bakla, še vedno je proseče stegovala roko s skodelico in z velikimi steklenimi očmi strmela v Bibo.

Pritiskala je dlani na čelo, zapirala oči in rila z glavo v pesek, a pred njo je še vedno stala deklica. Njeno telo je bilo zdaj prisesano v žareče železo, njena roka je negibno visela v zraku in njene v krč stisnjene ustnice so šepetale:

»Bitte Wasser.«

Vse jo je dušilo, žgalo. V grlu je praskalo, a se ni mogla odkašljati. Gledala je predse. Videla je zaboj, pesek, svoje črne, umazane, opečene roke. Migala je s prsti, a tudi prsti so bili baraka v plamenih, okno, na katerem visi lepenki podobno truplo, smehljajoči se obraz Vojaka z zlatimi gumbi...

Vsi ti obrazi so ji nosili strah. Obkrožali so jo in plesali okoli nje svoj divji ples, ples, ki jo je kleščil.

Bodite previdni Angina ni nedolžna

(Nadaljevanje s 12. strani)

Stefan Lah je dvigoval oblikovalni lut. Kolut mu je padel iz rok. Hotel ga je ujeti. Pri tem pa je udaril z roko po drugem orodju in si jo poškodoval.

Anton Vračun je vpenjal vroče radiatorske baterije na viseči tir in se je pri tem delu zaradi nepazljivosti opekel na levi roki.

Betka Fideršek je dala zaradi nepazljivosti prst desne roke med nihalna vrata in si ga poškodovala.

Leopold Trampuš je obračal vagonček za premog. Vagonček se mu je odbil od podstav in ga udaril v prsa ter mu jih poškodoval.

Franc Skamen je oblikoval poljske kotle. Pri tem delu ni pazil ter se uredal na odpadni pločevini v levo roko.

Rudi Lipovšek je prevažal pekače. Pri tem delu se je slog pekačev prevrnil z voza, mu padel po nogi in mu jo poškodoval.

Ivan Skvorc ni bil poučen o ukrepnih varnostni na delovnem mestu. Vrtal je dele za eknom lonce. Pri tem delu mu je sveder zagrabil del, ki ga je udaril po prstu in mu ga poškodoval.

Julijana Kegū je dalala na svojem delovnem mestu. Nenadoma ji je postalo slabo, tako da je padla in si poškodovala glavo.

Anton Zupančič je bil na tečaju za elektro varjenje. Pri varjenju je delal tako neprevidno, da mu je pločevina zdrsnila z mize, mu padla na roko in mu jo poškodovala.

Roman Cocej je vpenjal vodilo na škarjah. Med pogozom škarij mu je odščipnilo konico palca. Sodelavcu je namreč spodrsnilo, da je sprožil škarje v pogon.

Ana Pevec je bila pri delu nagla in ni pazila. Na ostru konici pločevine se je zbodla v levo roko.

Matilda Urlep je odšla službeno v kleparski oddelek. Tamkaj se je nenadoma prevrnil nanjo slog vedric, ji padel na desno nogo in jo poškodoval.

Milan Novak je varil. Med varjenjem ni pazil in so se mu zaradi tega zavile

gumijaste cevi, pri čemer se je zavrtel gorilnik in ga je plamen opekel po prstu.

Ivan Bošković je smenal platišča. Platišče se mu je zataknilo v mrežo varilnega stroja. Ko ga je hotel sneti, mu je platišče zdrsnilo iz rok, mu padlo na palec leve roke in mu ga poškodovalo.

Pavel Centih ni imel pri delu ščitnika povešenega na obraz tako kot je potrebno. Zaradi tega mu je kapljica vročega cinka padla v obraz in zadela oko ter mu ga poškodovala.

Jože Zerjav je vstavljal kante za smeti v robilni stroj. Robilec s potisno ploščo je pri tem pritisnil na kanto predno je odmaknil roko, zaradi česar je dobil poškodbe na roki.

Milena Zolnir se je pri odlaganju kozic zbodla v prst desne roke.

Franc Stopar je spravljval kante za smeti od varilnega stroja. Pri tem mu je padla od varilnega stroja iskra v oko in mu ga poškodovala.

Emil Oštir je brusil nože za struženje. Ker se mu zaščitna očala niso dobro prilagala, mu je padel kovinski drobec v oko in mu ga poškodoval.

Ivan Simonič je nakladal radiatorje na tovarnjak. Pri delu ni pazil in mu je stisnilo prst med radiatorje.

Mirko Breznik je delal pri obrezovalnem stroju. Pri tem mu je vrlo odpadno pločevino v roko in mu jo poškodovalo.

Marija Pušnik je šla na delo. Česta je bila posuta s peskom in ji je zaradi tega spodrsnilo, pri čemer je padla in si poškodovala nogo.

Borivoj Vasiljevič je nepravilno rezal format pločevine na škarjah. Palec roke mu je prišel pod rezilo škarij, da mu je odrezalo konec palca.

Alojz Mansuti je poravnava mize. Pri tem delu ni pazil, ter je dal prst desne roke med mize in si ga poškodoval.

Jože Knez je naglo delal in ni pazil pri delu. Zbodel se je v prst.

Ker smo ravno na prehodu iz hladne in mokre pomladi v toplejše poletne dni, je prav, če v naših razgovorih, ki smo jih začeli v predzadnji številki »Emajlirca«, spregovorimo o eni najbolj pogosti in skozi vse leto se pojavljajoči se prehladni bolezni: o angini. Nekdaj smo na angino gledali kot na nekaj dni trajajočo vročinsko bolezen z bolečinami v grlu, težkim požiranjem, z zbitostjo celega telesa; nešteti so jo preboleli stoje, pri opravljanju svojega rednega dela, ne da bi jemali kakršna koli zdravila. Moramo poudariti, da se je mnogim tako »zdravljenje« angine krepko maščevalo. Zanesljivo danes vemo, da so ravno pogostne angine, nezdravljene angine, najbolj pomemben činitelj pri nastanku nekaterih hudih in često usodnih obolenj kot so revmatična vnetja srca, sklepov, težja vnetja ledvic. Zato je prav, da opozorimo na povezavo med enim in drugim obolenjem.

Angina je bolezen mandeljev — žrelnic, povzročena lahko po različnih bakterijah, vendar so najbolj pogosten in tudi najbolj nevaren povzročitelj *gnojne bakterije*. Angina je sicer povzročena po bakterijah, vendar ni kužna (kot so npr. silno kužne ošpice); povzročitelji angine se nahajajo namreč v človekovem grlu pogosto stalno in je za sprostitev njihovega bolezenskega delovanja potrebna sprememba odpornosti človekovega telesa. Človek se *prehladi* — bodisi s hitro temperaturno spremembo, s pitjem mrzle tekočine po razgretim grlu, s premočitvijo telesa, zlasti nog. S takim prehladom pade odpornost telesa in bakterije zadobe prosto pot. Bolnika stresa mrzlica, kmalu nato se prične dvigati temperatura, ki naraste pogosto tudi na 40 stop., vse telo postane zbitno in boleče: človek je močno bolan in prizadet, vse telo je preplavljeno s strupi, ki ga izločajo sproščene in hitro delujoče bakterije v grlu. Bakterije se namreč v svojem bivališču — to je v mandeljnih — hitro razmnožujejo, ob tem izločajo v telo bolnika svoj strupen izloček, ki telo preplavi in ustvari opisano bolezensko sliko. Ravno ti izločki — strupi bakterij — pa igrajo usodno vlogo pri omenjenih revmatičnih obolenjih srca in sklepov ter vnetju ledvic. Do teh organov namreč imajo ti strupi prav posebno nagnjenost in v njih sprožijo nastanek težkih, često usodnih bolezenskih stanj, o katerih pa bomo seveda govorili posebej.

Naj velja za nas kratek, a trden pouk:

● Dosledno skrbimo za higieno ustne votline (večkratno izpiranje grla in ustne votline s kamilčnim čajem je vsekakor odličen in preprost postopek), kontrolirajmo redno stanje zobovja pri zobozdravniku. Tako bomo skrbeli, da bo »zaloga« bakterij v našem grlu in ustni votlini čim manjša.

● Čuvajmo se skrbno kakršnih koli prehladov, hitrih temperaturnih sprememb, pitja mrzlih — ledenih pijač, dolgotrajnih premočitev itd.

● Čim dobi človek znake angine, mora k zdravniku in v posteljo.

Vsaka angina spada k zdravniku. Le zdravnik sme določiti režim zdravljenja posamezne oblike angine. Držimo se točno navodil zdravnika, zlasti glede počitka — mirovanja in jemanja zdravil.

Le ob upoštevanju teh navodil bomo uspešno preprečevali usodne posledice, ki jih angina človeku lahko prizadene.

Dr. Jože Čakš

TOVARNA EMAJLIRANE POSODE CELJE KADROVSKO SOCIALNI SEKTOR

RAZPISUJE

za šolsko leto 1965/66 prosta učna delovna mesta za vpis učencev kovinske in elektro stroke in sicer:

1. ORODJARJEV	20 učencev.
2. STROJNIH KLJUČAVNICARJEV	5 učencev.
3. ELEKTRIKARJEV	3 učencev.
Skupaj	28 učencev

POGOJI ZA SPREJEM SO NASLEDNJI:

- da je fizično in duševno zdrav,
- da je uspešno dokončal osemletko,
- starost največ do 17 let.

Prednost imajo kandidati z bivališčem v Celju ali bližnji okolici.

Učenci imajo naslednje ugodnosti:

- mesečno nagrado oziroma štipendijo po učnem uspehu in letnikih v višini din od 7.000 do din 12.000.,
- možnost oskrbe v internatu (stanovanje, hrana) v domu učencev v Storah in dobivajo dodatek (posebni) po predhodnem odobrenju UO v znesku do 8.000 din.

Kandidati morajo predložiti lastnoročno napisano prošnjo in življenjepis, zadnje šolske spričevalo, izpisek iz rojstne matične knjige ter zdravniško spričevalo.

Rok prijave je do 29. junija 1965 na kadrovske socialni sektor podjetja.

Celje, dne 20. maja 1965.

NOVO SPREJETI DELAVCI V MESECU MAJU 1965

Seles Karlo, Primožič Emil, Teskač Jože.

IZSTOPI:

Belak Jože — k vojakom, Vinder Jože — upokojen, Gobec Alojz — sporazumno, Kunej Karl — samovoljno, Zuželj Anton — upokojen, Oštir Avgust — na last. željo, Končan Edi — upokojen, Oserban Leopold — sporazumno, Jazbec Karl — sporazumno, Đurič Pero — samovoljno, Krajšek Alojz — umrl, Špes Bogomir — umrl v mesecu aprilu, Kunej Karl — samovoljni odhod v mesecu aprilu, Podvez Matija — samovoljni odhod v mesecu aprilu, Podvornik Karl — samovoljni odhod v mesecu aprilu, Kračun Franc — v zaporu, Šumer Franc — sporazumno.

Emajlirca

Časnik izhaja v okviru enote informacije vsako drugo sredo v nakladi 3.700 izvodov in ga dobijo vsi člani kolektiva brezplačno. Ureja ga uredniški odbor: ing. Danilo Fajš, Ivo Gostečnik, Tone Ivanič, Emil Jejič, Metka Božič, Vlado Smeh in dr. Franc Zupančič. Glavni in odgovorni urednik Vlado Smeh. Naslov uredništva Celje, Mariborska 86, telefon 39-21, interna 207. Tisk in klišej CP »Celjski tisk« Celje.

Predlog ukrepov za izboljšanje discipline

14. MAJA 1965 SE JE UPRAVNI ODBOR SESTAL NA 18. REDNI SEJI IN OBRAVNAVAL:

● PRIPOMBE NA OSNUTEK PRAVILNIKA O NOTRANJI ORGANIZACIJI PODJETJA;

● PREDLOG ZA UVEDBO REDA IN DISCIPLINE;

● ANALITIČNO OCENO DELOVNIH MEST IN

● REŠEVAL DOSPELE DOPISE.

NADALJEVANJE SEJE, NA KATERI SO REŠEVALI POŠTO, JE BILO 20. 5. 1965.

O pripombah na osnutek pravilnika o notranji organizaciji ter o stališču upravnega odbora v zvezi s tem poročamo v posebnem sestavku.

V zvezi z ugotovitvijo, da disciplina v oddelkih popušča; za nadalnje skrajšanje delovnega časa in za dvig osebnih dohodkov pa je med drugim pogoj »večja delovna vnema in disciplina«, s čemer bi zagotovili večjo produktivnost, je upravni odbor ugotovil, da zadeva krivda za tako stanje predvsem vodilne delavce. Glede na to opozarja upravni odbor na strogo upoštevanje določil členov 97 in 112 pravilnika o delovnih razmerjih. Se posebej opozarja na točen pričetek in konec dela (ob zvonjenju) tudi pred in po malici, na obvezno oddajanje propustnic ob odhodu iz podjetja, na uporabo telefona, na večje posluževa-

nje kurirske službe. Hkrati je zadalžil vodilne, da do 15. 6. 1965 izvedejo organizacijo skupinskih nabav v okrepčevalnici, ker bodo posamezniki od takrat dalje lahko nabavljali samo pred začetkom dela in med malico. Celotne sklepe je dal upravni odbor v razpravo delavskim svetom ekonomskih enot in zborom proizvajalcev, nato pa bo o tem razpravljal še centralni delavski svet.

Zastran analitične ocene se je upravni odbor zedinil, da opravimo revizijo celotne dosedanje analitične ocene. V roku 1 meseca je treba izvršiti vse priprave; predlog za izpopolnitev sedanjih kriterijev analitičnega ocenjevanja in sestav komisij.

V nadaljevanju seje, ki je bila 10. maja 1965, je upravni odbor reševal pošto.

M. B.

PRVO REDNO ZASEDANJE CENTRALNEGA DELAVSKEGA SVETA

IZVOLJENI ČLANI UPRAVNEGA ODBORA

Prvo redno zasedanje centralnega delavskega sveta, vodil ga je najstarejši član Franc Štor, je potekalo v slavnostnem vzdušju. Člani centralnega delavskega sveta so najprej znova izvolili za predsednika Vilija Končana, za njegovega namestnika pa Vilija Koročca.

Po krajšem poročilu, ki ga je v imenu odsotnega predsednika Draga Mravlaka prebral namestnik Slavko Urdih, so člani centralnega delavskega sveta izglasovali razrešnico dosedanjemu upravnemu odboru. Zatem so izvolili izmed trinajstih kandidatov deset članov novega upravnega odbora. Izvoljeni

so bili Franc Belak, Mirko Doberšek, Srečko Jamnišek, Drago Mravlak, Franjo Orel, Franjo Panza, Anton Pantner, Slavko Urdih, Peter Videnšek in Maks Vovk.

Po izvolitvi namestnikov članov upravnega odbora so imenovali še člane nekaterih komisij, ki so zakonsko določene.

Zdravstveni delavci in darovalci pri zadnji akciji

Občinski odbor RK v Celju izreka priznanje in zahvalo

Izvršni odbor sindikalne podružnice je prejel pismo občinskega odbora Rdečega križa, v katerem se zahvaljujejo za dobro organizacijo zadnje krvodajalske akcije, ki je bila 29. aprila. Tedaj je od 78 prijaviteljev darovalo kri 61 članov kolektiva. V pismu je med drugim zapisano:

Da krvodajalske akcije v TEP uspevajo, je zasluga izvršnega odbora sindikalne podružnice in njenih članov, ki se zavedajo odgovornosti in dolžnosti do sočloveka, kolektiva in družbe, skrbno pripravljajo in organizirajo akcije, ne da bi jim bilo žal prostega časa in truda, ki ga morajo zato porabiti.

Za tako humano in požrtvovalno delo pri vseh dosedanjih akcijah jim občinski odbor RK in transfuzijska postaja Celje izrekata priznanje in zahvalo.

Prav tako prosimo sindikalno podružnico, da sporoči vsem članom kolektiva, ki so do sedaj darovali kri, naše veliko priznanje in posebno zahvalo tistih, katerim darovana kri vrača zdravje in rešuje življenje!

Pripombe na osnutek pravilnika o notranji organizaciji

(Nadaljevanje s 1. strani)

V obratu orodjarna se upravni odbor strinja s predlogom, da naj se pripišejo dve skupini in sicer »popravilo orodij« ter »preizkuševalnica orodij«. Ti dve skupini bi bili samostojni skupini ter podrejeni neposredno vodstvu obrata orodjarne.

Pri »tehničnih pripravljalnih službah« se smatra kot utemeljen tudi predlog, da se v »tehnoški službi« doda k že predvideni tehnološki skupinam — še »tehnologija transporta«.

Od predlogov, ki niso bili osvojeni, bi bilo omeniti, da ostane socialna dejavnost še vneprej kot skupina, ne pa kot oddelk. »Referent za prevzem materiala« — to delovno mesto ostane tako kot je v osnutku predlagano v vhodni kontroli ter se ne prenese iz vhodne kontrole v prodajno službo. To

delovno mesto organizacijsko pravilno spada v kontrolo predvsem še za to, da bi s tem dosegli, da bo vhodna kontrola obveščena o materialu, ki prihaja v podjetje. Prav tako ne bo sprememb glede investicijskega biroja ter ostane ta kot samostojni oddelek v tehničnih pripravljalnih službah in se ne prenese v sklop vzdrževalnih služb, kakor je predlagano.

Za vsa vodilna strokovna delovna mesta je v osnutku pravilnika predpisana strokovna izobrazba ter praksa. V tem pogledu so bile glede nekaterih vodilnih delovnih mest predlagane dopolnitve v pogledu zahtev glede strokovnosti in prakse ter so te pripombe kot umestne upoštewane.

Pričakujemo, da bo sedaj pravilnik o notranji organizaciji v končnem besedilu sprejet tudi na centralnem delavskem svetu.